

52
18.06.2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

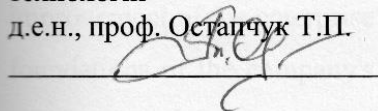
Потапенко Вікторія Сергіївна
(студент групи ПВ-8К)

БАКАЛАВРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
протокол № 5
від 03.06.2024
зав. кафедри менеджменту,
бізнесу та маркетингових
технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.П.

Керівник роботи:

к.е.н. доц. Назаренко В.І.

(підпис)

Рецензент

к.е.н. доц. Голішук Т.П.

(підпис)

Житомир, 2024

Анотація

Потапенко В.С. Управління власним капіталом підприємства. – Рукопис.

Бакалаврська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2024.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості обґрунтування та удосконалення механізму управління власним капіталом підприємства. Досліджено теоретичні основи управління власним капіталом підприємства. Представлена аналітична оцінка сучасного стану та напрями удосконалення управління власним капіталом підприємства.

Ключові слова: капітал, власний капітал, зобов'язання, управління власним капіталом, оптимізація структури капіталу.

Annotation

Potapenko V.S. Management of the company's own capital. - Manuscript.

The bachelor's qualification work is submitted for the Bachelor's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" of specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock exchange activity". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2024.

The bachelor's qualification thesis examines the features of substantiation and improvement of the enterprise's own capital management mechanism. The theoretical foundations of the company's own capital management were studied. An analytical assessment of the current state and directions for improving the management of the company's own capital are presented.

Keywords: capital, equity capital, liabilities, equity capital management, capital structure optimization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність, наукові підходи, значення та функції власного капіталу підприємства	7
1.2. Видова структура та система управління власним капіталом підприємства	15
1.3. Методичні аспекти оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві.....	23
1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління власним капіталом підприємства	30
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ТОВ «АКРІС-ЛОГІСТИК»	38
2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства.....	38
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства	45
2.3. Оцінка існуючої системи управління власним капіталом на підприємстві.	52
2.4. Напрями удосконалення управління власним капіталом на підприємстві ..	63
Висновки до розділу 2	74
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	79
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах постійних змін на ринку та загостреної конкуренції розробка системи управління власним капіталом стає стратегічно важливою для будь-якого підприємства. Оптимальне використання власних фінансових ресурсів є ключовим елементом успішного функціонування бізнесу. Ефективна система управління власним капіталом дозволяє підприємству раціонально розподіляти фінансові ресурси між різними напрямками діяльності, забезпечуючи їх оптимальне використання. На сьогоднішній день власний капітал підприємства стає одним із основних джерел фінансування, тому його ефективне управління має безпосереднє вплив на фінансову стійкість та конкурентоспроможність компанії.

Розробка системи управління власним капіталом дозволяє підприємству вчасно реагувати на зміни в економічному середовищі та ефективно використовувати наявні можливості для розвитку. Правильно спроектована система управління дозволяє знижувати ризики, пов'язані з фінансовими операціями підприємства, та максимізувати прибутковість інвестицій. Враховуючи зростання обсягу та складності фінансових операцій, розробка системи управління власним капіталом стає необхідною складовою стратегії розвитку будь-якого сучасного підприємства.

Питання щодо управління власним капіталом було відображено у працях вітчизняних вчених: О.Й. Вівчар, Т.М. Королюк, О.А. Нужна, В.М. Саварин, В.В. Сопко, Г.М. Незборецька, А.В. Хмелевська, І.Л. Цюцяк та інші. Проблематику аналізу та управління власним капіталом підприємств висвітлювали в своїх працях також зарубіжні науковці: Н. де Анастасіо, В. Ануфрієв, Ж. Дюмарше, Л. Батардон, Ф. Беста, А. Бугайова, П. Герстнер, Н. Литньова, Ф. Ляйтнер, В. Рігер, М. Медведєв, Л. Пачолі, Ж. Ришар. Вченими досліджено значну частину проблем, пов'язаних з управлінням власним капіталом підприємства, проте деякі питання потребують подальшого дослідження.

Зазначене обумовило вибір теми, постановку мети та завдань бакалаврської кваліфікаційної роботи. Обрана тема повністю відповідає проблемам напряму підготовки за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Метою бакалаврської кваліфікаційної роботи є узагальнення та подальший розвиток теоретико-методичних засад формування, а також визначення напрямів підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Акріс-Логістик».

Поставлена мета обумовила вирішення наступних **завдань**:

- вивчити сутність, наукові підходи, значення та функції власного капіталу підприємства;
- дослідити видову структуру та систему управління власним капіталом підприємства;
- узагальнити методичні аспекти оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві;
- вивчити нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління власним капіталом підприємства;
- провести організаційно-управлінський аналіз діяльності підприємства;
- здійснити діагностику фінансово-економічного стану підприємства;
- провести оцінку існуючої системи управління власним капіталом на підприємстві;
- розробити напрями удосконалення управління власним капіталом на підприємстві.

Об'єктом дослідження у бакалаврській кваліфікаційній роботі виступає процес управління власним капіталом підприємства, **предметом** – теоретичні, методичні та прикладні засади удосконалення управління власним капіталом підприємства.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання, системний і еволюційний підходи, які застосовувалися для вивчення фундаментальних положень економічної науки

стосовно особливостей управління власним капіталом підприємства. Також в роботі використані наступні наукові методи: аналізу і синтезу, абстрактно-логічний, монографічний, емпіричний, статистичних групувань, графічний, логістичний, розрахунково-конструктивний, метод прогнозування.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативні акти України, аналітичні та статистичні матеріали Державного комітету статистики України, наукові публікації, матеріали періодичних видань, наукові статті, ресурси Інтернет, інформація фінансової та управлінської звітності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в бакалаврській кваліфікаційній роботі розроблено ряд рекомендацій стосовно покращення організації управління власним капіталом підприємства ТОВ «Акріс-Логістик». Представлено економічні розрахунки щодо оптимізації структури капіталу за орієнтацією на мінімізацію рівня фінансових ризиків підприємства.

Структура та обсяг бакалаврської кваліфікаційної роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 85 сторінках друкованого тексту. Робота містить 20 таблиць та 11 рисунків. Список використаних джерел налічує 78 найменувань. Робота містить 3 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, наукові підходи, значення та функції власного капіталу підприємства

Перетворення економіки України на ринкову модель передбачає розвиток приватної власності на засоби виробництва, що призвело до масового реформування підприємств, зміни їх організаційно-правової форми. Необхідність адекватного відображення економіко-правового змісту цих змін спонукала до наукового дослідження для переосмислення таких економічних понять, як власний капітал, зобов'язання та активи. Одним із головних завдань фінансового управління є точне та повне відображення в управлінській системі та фінансовій звітності прав власників. Важливу роль у цьому відіграють дослідження щодо розкриття сутності та змісту категорії «власний капітал» на різних етапах розвитку суспільних та виробничих відносин, а також у подальшому розвитку концепцій цього поняття [73, с.46].

Власний капітал є виразом вартості власних коштів підприємства та є основним джерелом відтворення його активів, відображаючи при цьому обсяг прав власника. Це поняття є одним з найбільш уживаних у економічній термінології, оскільки воно є фундаментом для створення та розвитку підприємства, а також відіграє важливу роль у задоволенні інтересів держави, власників та персоналу. Кожна організація, що займається виробництвом чи іншою господарською діяльністю, повинна мати визначений капітал. Цей капітал складається з матеріальних цінностей, фінансових вкладень та витрат, які необхідні для здійснення підприємницької діяльності [63].

Власний капітал пов'язаний із процесом нагромадження та отримання прибутку. Механізм його формування є складним, і більшість економістів

вважають, що власний капітал грає ключову роль у цьому процесі. Вчені вже в античні часи, зокрема Аристотель, займалися вивченням елементів капіталу. Він ввів термін «хремастика», що означає «майно» або «володіння», що вказує на важливість торговельного та грошового капіталу в античному світі. Дослідження цього поняття продовжили меркантилісти, фізіократи та класики.

Отже, історично важливо відзначити, що власний капітал вивчався різними видатними вченими в різні періоди історії, і визначення його характеризували з різних поглядів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Трактування поняття «власний капітал» різними економічними
школами [5; 7; 15; 33]

Економічна школа	Представник	Визначення власного капіталу
1	2	3
Античність	Аристотель (384-322 рр. до н.е.)	Джерело накопичення багатства.
Меркантилісти	Т. Ман (1571-1641)	Абсолютна форма багатства.
Фізіократи	Ф. Кене (1694-1774)	Сума грошей, авансована у виробництво.
Класична економічна школа	У. Петі (1623-1687)	Грошова вартість.
	А. Сміт (1723-1790), Д. Рікардо (1772-1823)	Капітал як накопичений запас (частина багатства), необхідний для подальшого виробництва з метою отримання прибутку.
	Ж.Б. Сей (1767-1832)	Фактор, що створює вартість.
	Н.Г. Чернишевський (1828-1889)	Матеріальні цінності, спрямовані на виробництво.
Марксизм	К. Маркс (1818-1883)	Капітал – це само зростаюча вартість у власності роботодавця; це сутність, що проявляється в русі, у взаємодії уречевлених засобів виробництва з живою працею.
Новітня школа	І. Шумпетер (кінець XIX-поч. XX ст.)	Визначав капітал як «фонд купівельної сили», за рахунок якого придбаються засоби виробництва з метою якісного розвитку суспільства.
Австрійська школа	Е. Бем-Баверк (1851-1919)	Засоби існування, що авансуються робочим.
	К. Менгер (1840-1921)	Економічні блага, що спрямовані на майбутнє, беруть участь у виробництві і є джерелом доходу.
Неокласична школа	А. Маршал (1842-1924)	Призначений для торгівельно-промислових цілей і є фактором виробництва.
	П. Самуельсон (1915)	Ресурс довготривалого користування, створений з метою виробництва.
	І. Фішер (кінець XIX-XX ст.)	Капітал як запас багатства у певний час, як здатність багатства і власності приносити їх власнику дохід у вигляді «потоків послуг».

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
Кембриджська школа	Дж. Робінсон (1903-1983)	Гроші, універсальний товар ділового світу.
Сучасні економісти	А.М. Румянцев	Відносини експлуатації.
	А.С. Булатов, К.А. Раїцький	Блага, що використовуються як ресурс у подальшому виробництві.
	А.В. Парамонов	Засоби виробництва, що приносять додану вартість.
	П. Бурд'є	Ресурс, що конвертується у гроші та інституалізується у формі прав власності.
	І.О. Бланк	Накопичений запас економічних благ у грошовій та товарній формі, що беруть участь у економічному процесі як інвестиційний ресурс та фактор виробництва.

У кожному історичному періоді сприйняття капіталу змінювалося відповідно до потреб суспільства та розвитку його економічної діяльності. Зрозуміло, що з часом під час створення підприємства власний капітал, який відображається в балансі, не відображає ні поточну, ні ринкову, ні будь-яку іншу оцінку підприємства для його власників. Сума, відображена в фінансовій звітності, представляє собою різницю між бухгалтерською оцінкою активів та сумою кредиторської заборгованості. Проте оцінка підприємства для його власників не може бути простою сумою активів та кредиторської заборгованості, тому звітна сума власного капіталу не може відображати поточну вартість прав власників [48].

Наукові дослідження у цьому напрямку виявилися досить плідними, що відобразилося у створенні ряду сучасних теорій, які з різних точок зору пояснюють сутність власного капіталу підприємств, його структуру та відношення щодо розпорядження залишковим доходом. Вивчення цих теорій проведено в роботі Е.С. Хендріксена, яка виділила п'ять розвинутих концепцій власного капіталу, які представлені на рис. 1.1.

Хоча, за висновками відомого вченого Т.О. Кірсанова, всі ці теорії можна узагальнити до трьох найбільш загальних – теорії пріоритету власника, теорії пріоритету підприємства та теорії виділених фондів, проте для нашого аналізу ми розглянемо їх за першим варіантом [30, с.59].

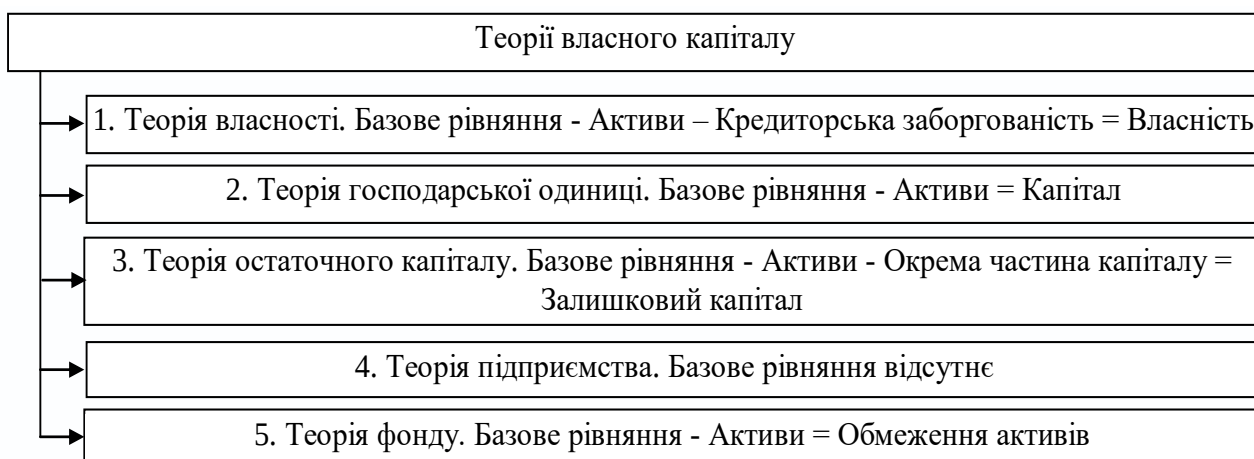

Рис. 1.1. Теорії власного капіталу [30]

Отже, теорії власного капіталу - це набір концепцій і підходів, які розглядають природу, структуру та роль власного капіталу підприємства в економіці. Ці теорії вивчають процеси формування, використання та розподілу власного капіталу, а також взаємовідносини між власниками підприємства та самим підприємством. Вони досліджують фактори, що впливають на розмір та структуру власного капіталу, а також його вплив на фінансову стійкість та успішність підприємства [10, с.103].

Виділяють, також, відповідні три підходи щодо встановлення змісту власного капіталу – бухгалтерський, правовий та економічний (рис. 1.2).

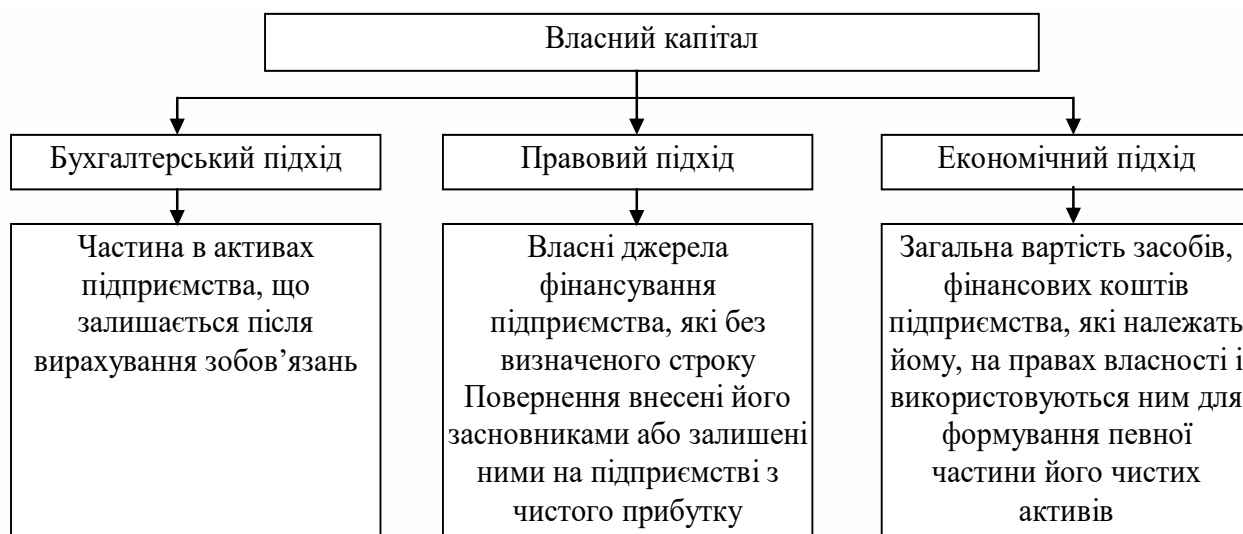

Рис. 1.2. Підходи до визначення власного капіталу [5; 19]

З рис. 1.2 видно, що визначення терміну «власний капітал» відрізняється залежно від контексту застосування.

З економічної теорії власний капітал тлумачиться як фінансові ресурси, вкладені в частину активів, які відображені у пасиві балансу підприємства. Фінансові ресурси господарюючого суб'єкта є грошові кошти, що перебувають у його розпорядженні. Ці ресурси можуть бути використані на різні цілі, такі як розвиток виробництва, невиробничі сфери, споживання, а також можуть залишатися у резерві. Фінансові ресурси, спрямовані на розвиток виробничо-торговельного процесу, можна розглядати як капітал у грошовій формі [5].

Правовий підхід до визначення власного капіталу відображається, перш за все, у встановленні меж мінімальної матеріальної відповідальності, яку суб'єкт господарювання несе за своїми зобов'язаннями.

У свою чергу, бухгалтерський підхід має об'єктивний характер і ґрунтується на принципах бухгалтерського обліку відповідно до Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Зокрема, відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», власний капітал визначається як частина активів підприємства, що залишається після відрахування його зобов'язань [50].

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що кожен з наведених концепцій та підходів до власного капіталу можна застосовувати для розробки системи фінансового управління в різних типах підприємств, що відрізняються економіко-правовою формою.

Власний капітал підприємства є головним джерелом формування прибутку та доходів його власників як у поточному, так і у майбутньому періоді. Розмір та зміна цього капіталу вказують на ефективність господарської діяльності. У сучасних умовах нестабільної ринкової ситуації та кризових явищ на фінансовому ринку, чим більше власного капіталу, тим більша конкурентоспроможність та надійність фінансового стану підприємства. Власний капітал гарантує захищеність прав власників підприємства.

Серед економістів відсутнє єдине визначення власного капіталу, тому

потрібно уточнити це поняття. У табл. 1.2 представлені окремі підходи до визначення поняття власного капіталу.

Таблиця 1.2

Визначення поняття «власний капітал» у літературних джерелах

[6; 12; 19; 20; 38; 41; 44; 64]

Автор	Визначення
Бобяк А.П. [5]	Власний капітал - це сукупність фінансових ресурсів, вкладених в підприємство його власниками, що використовуються для забезпечення його діяльності та відображені у пасиві балансу.
Гончаренко А.М. [10]	Власний капітал - це частина активів підприємства, що залишається після відрахування його зобов'язань та визначається як різниця між активами та пасивами.
Єпіфанова І.Ю. [19]	Власний капітал - це сукупність внесків та накопичень власників підприємства, що використовуються для забезпечення його фінансової стійкості та розвитку.
Зімін О.М. [27]	Власний капітал - це капітальні вкладення власників, які залишаються після врахування заборгованості підприємства перед сторонніми кредиторами.
Кудіна І.О. [35]	Власний капітал - це сума коштів, яку власники вкладають у підприємство, а також прибуток, що залишається у підприємства після відрахування дивідендів.
Набережна Т.А. [48]	Власний капітал - це внесок власників у формі грошових або нематеріальних активів, що використовується для фінансування діяльності підприємства.
Назарова І.О. [49]	Власний капітал - це капітал, що належить власникам підприємства і використовується для покриття витрат та забезпечення його фінансової стійкості.
Рубаха М.В. [61]	Власний капітал - це сукупність акцій та інших цінних паперів, що належать власникам підприємства, а також накопиченого прибутку, що залишається у підприємства.
Саморай А.О. [63]	Власний капітал - це капітал, що формується в результаті вкладень власників, а також накопиченого прибутку, який не розподілений у вигляді дивідендів.
Чалий І.Г. [73]	Власний капітал - це фінансові ресурси, що належать власникам підприємства, і використовуються для фінансування його діяльності та розвитку.

Після аналізу різних підходів авторів до трактування поняття «власний капітал» можна запропонувати таке визначення: власний капітал - це сукупність фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, що належать йому на правах власності і були створені за рахунок коштів власників підприємства або в результаті його ефективного господарювання, наявність яких забезпечує фінансову стійкість підприємства, тобто можливість та безперервність

господарської діяльності та зниження його фінансового ризику.

Розглядаючи економічний зміст власного капіталу підприємства, доцільно відзначити його основні характеристики, які вказують на важливе значення капіталу у виробничо-господарській діяльності підприємства [49; 61]:

- власний капітал підприємства є основним чинником виробництва, оскільки він об'єднує у собі фактори виробництва (капітал, земля, праця), відіграючи провідну роль у їх взаємодії;

- власний капітал характеризує фінансові ресурси підприємства, що приносять дохід. Він може виступати окремо від виробничого фактору у формі інвестованого капіталу;

- власний капітал є головним джерелом формування добробуту його власників, оскільки їх доходи і прибуток залежать від рентабельності підприємства.

- власний капітал підприємства визначає його ринкову вартість. В цій якості він є основним фактором, що визначає обсяг його чистих активів, формуючи базу оцінки ринкової вартості підприємства;

- динаміка власного капіталу підприємства є ключовим показником рівня ефективності його господарської діяльності. Здатність власного капіталу до самозростання високими темпами характеризує високий рівень формування та ефективний розподіл прибутку підприємства, його здатність підтримувати фінансову стійкість за рахунок внутрішніх джерел.

Фінансування підприємства за рахунок власного капіталу є альтернативою до залучення позичкових коштів і має свої переваги і недоліки, які пояснюються через його основні функції.

Фінансування господарської діяльності підприємства за рахунок залучення власного капіталу є альтернативою до використання позичкових ресурсів. Основні переваги і недоліки фінансування за рахунок власного капіталу пояснюються з огляду на його функції. Функції власного капіталу охоплюють різноманітні аспекти його впливу на діяльність підприємства та його стосунки зі сторонами зацікавленості [31, с.116].

Основні функції власного капіталу представлені на рис. 1.3.

Функції власного капіталу	
→	1. Функція заснування та введення в дію підприємства. Власний капітал у частині статутного є фінансовою основою для запуску в дію нового суб'єкта господарювання.
→	2. Функція відповідальності та гарантії. Статутний капітал є свого роду кредитним забезпеченням для кредиторів підприємства. Власному капіталу в пасиві відповідають чисті активи в активній стороні балансу. Чим більший власний капітал підприємства, зокрема статутний капітал, тим більших збитків може зазнати підприємство без загрози інтересам кредиторів, отже, тим вищою є його кредитоспроможність.
→	3. Захисна функція. Показує, яке значення має власний капітал для власників. Чим більший власний капітал, тим краще захищеним є підприємство від впливу загрозливих для його існування факторів, оскільки саме за рахунок власного капіталу можуть покриватися збитки підприємства.
→	4. Функція фінансування та забезпечення ліквідності. Внесками у власний капітал, разом зі спорудами, обладнанням, цінними паперами та іншими матеріальними цінностями, можуть бути грошові кошти. Вони можуть використовуватися для фінансування операційної та інвестиційної діяльності підприємства, а також для погашення заборгованості по позичках. Це, у свою чергу, підвищує ліквідність підприємства з одного боку та потенціал довгострокового фінансування - з іншого.
→	5. База для нарахування дивідендів і розподілу майна. Одержаний протягом року прибуток або розподіляється та виплачується власникам корпоративних прав у вигляді дивідендів, або тезаврується (спрямовується на збільшення статутного чи резервного капіталу). Нарухування дивідендів, як правило, здійснюється за встановленою ставкою відповідно до частки акціонера (пайовика) в статутному капіталі.
→	6. Функція управління та контролю. Фактичний контроль над підприємством здійснює власник контрольного пакета його корпоративних прав. Таким чином, статутний капітал забезпечує право на управління виробничими факторами та майном підприємства.
→	7. Рекламна (репрезентативна) функція. Солідний статутний капітал (власний капітал) підприємства створює підґрунтя для довіри до нього не тільки з боку інвесторів, а й з боку постачальників факторів виробництва і споживачів готової продукції. Крім того, підприємству із солідним власним капіталом набагато легше залучити персонал.

Рис. 1.3. Функції власного капіталу підприємства [4; 16]

Таким чином, сума власного капіталу підприємства представляє собою абстрактну вартість майна, що не відображає ні поточну ринкову, ні іншу оцінку підприємства для його власників. Іншими словами, вона не відображає актуальну вартість прав власників підприємства. Фактори, що впливають на розмір власного капіталу, включають складові облікової політики підприємства. Ця політика визначає обрані принципи, методи та процедури для визнання та оцінки елементів і статей балансу, зокрема активів та зобов'язань.

1.2. Видова структура та система управління власним капіталом підприємства

Для кожної складової власного капіталу у бухгалтерському обліку планом рахунків виділено окремий рахунок з відповідною назвою. Виділяють три основні джерела [4, с.33]:

- внески засновників;
- нерозподілений прибуток;
- безоплатно одержані активи та суми дооцінки необоротних активів.

Характеристика власного капіталу підприємства, його розмір та структура за звітний період представлені у фінансовій звітності у формі №1 НП(С)БО у розділі I пасиву балансу. Однак, більш детальна інформація про власний капітал наводиться у формі №4 НП(С)БО 1 «Звіт про власний капітал». У цьому звіті розглядається рух всіх елементів власного капіталу, що дозволяє проаналізувати зміни, що відбулися в його складі, а також виявити причини цих змін та визначити тенденції фінансових рішень, що стосуються власного капіталу [50].

Звіт про власний капітал формується на основі даних з балансу, звіту про фінансові результати та аналітичних записів до відповідних облікових регістрів. Розмір власного капіталу підприємства змінюється внаслідок отримання чистого прибутку чи збитку протягом звітного періоду, виплати дивідендів, внесків власників, а також переоцінки необоротних активів, таких як уцінка чи дооцінка нематеріальних активів, основних засобів, незавершеного будівництва.

Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим Міністерством фінансів України 07.02.2013 року під № 73, власний капітал визначається як частина активів підприємства, яка залишається після вирахування його зобов'язань. Саме ці джерела власного капіталу й складають загальну базову структуру капіталу будь-якого підприємства [50].

Після аналізу основних підходів до класифікації власного капіталу, запропоновано загальну класифікацію його складових, серед яких виділяються конкретні елементи, які представлені на рис. 1.4.

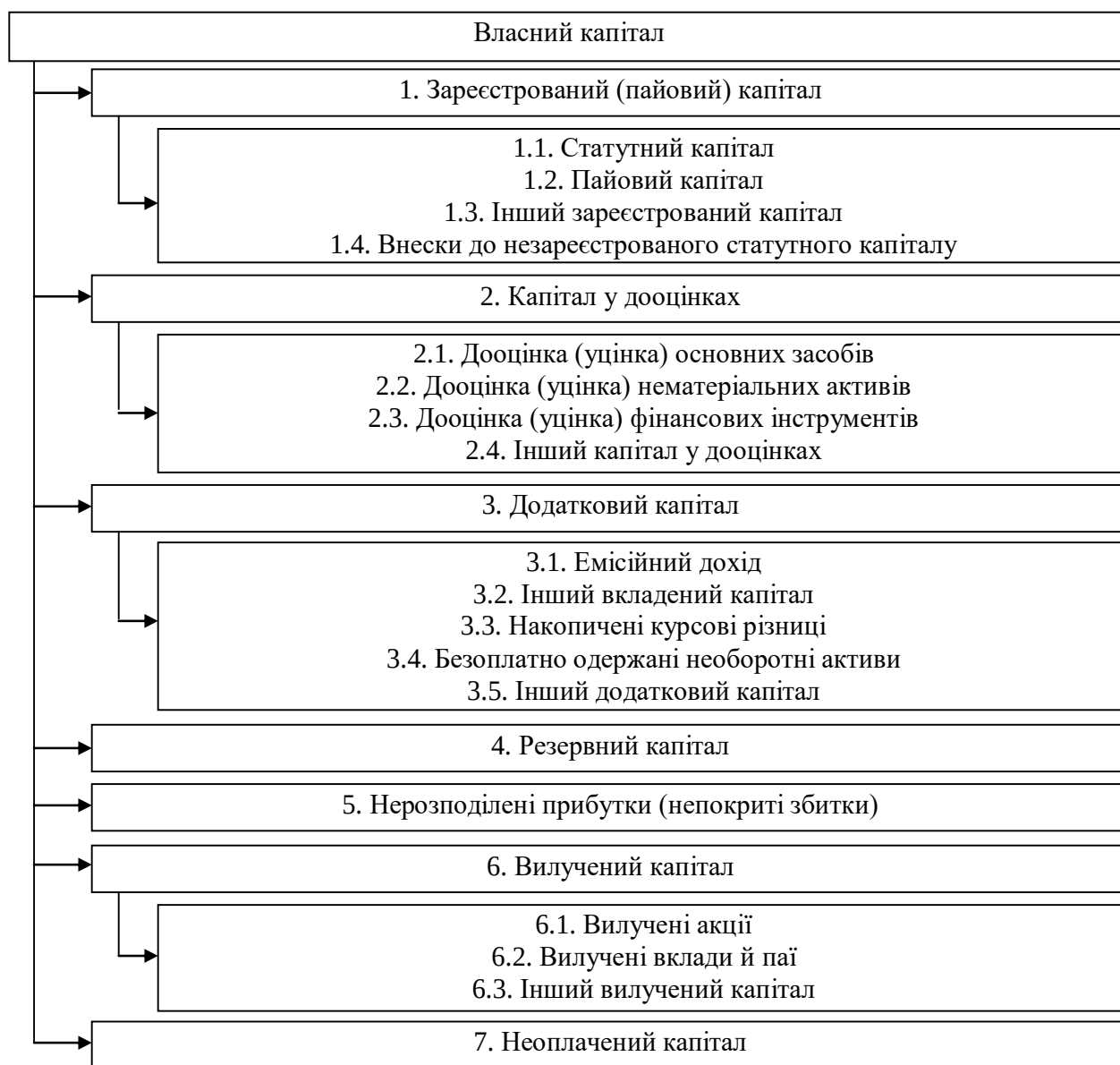

Рис. 1.4. Класифікація видів власного капіталу
у відповідності до НПБО 1 [50]

Розглядаючи класифікацію власного капіталу, звернемо увагу на його складові.

Зареєстрований (пайовий) капітал представляє собою частину внесків у капітал підприємства, що юридично оформлена, оголошена та належним чином зареєстрована. Він включає в себе зареєстрований капітал господарських

товариств, державних і комунальних підприємств, а також пайовий капітал.

Зареєстрований капітал представляє собою правову форму капіталу, розмір якого визначається у статутних документах господарюючого суб'єкта відповідно до чинного законодавства. Це сума внесків засновників у майно, виражених у грошовому виразі, необхідних для створення підприємства та забезпечення його статутної діяльності. В Україні законодавство передбачає мінімальні розміри статутного капіталу, які є обов'язковими для державної реєстрації підприємства [2].

Пайовий капітал – це форма капіталу, яку використовують кредитні спілки, підприємства споживчої кооперації та інші колективні підприємства. В установчих документах таких організацій фіксуються внески засновників у вигляді паїв або пайових внесків. Пайовий капітал формується з суми пайових внесків усіх членів спілки, як індивідуальних, так і колективних.

Інший вид зареєстрованого капіталу – це капітал інших підприємств, зокрема приватних. Формування цього капіталу передбачено в установчих документах.

Внески до незареєстрованого статутного капіталу відображаються як внески, що надійшли для формування статутного капіталу, зокрема для акціонерного товариства, після його оголошення, але до реєстрації відповідних змін до установчих документів [13, с.116].

Капітал у дооцінках зводить інформацію про оцінки об'єктів основних засобів і нематеріальних активів, які проводилися раніше. Залишок на цьому рахунку зменшується у разі оцінки зниження вартості та вибуття таких активів, а також зменшення їхньої корисності.

Додатковий капітал складається, головним чином, з емісійного доходу, отриманого від розміщення акцій власної емісії за цінами, які перевищують їхню номінальну вартість, а також від безоплатного одержання необоротних активів та інших додаткових внесків.

Інший вкладений капітал відображає інші внески засновників підприємств (крім акціонерних товариств), що перевищують зареєстрований капітал, а

також інші внески, без ухвалення рішень щодо зміни розміру статутного капіталу [18, с.225].

На рахунку «Накопичені курсові різниці» об'єднується інформація про валютні різниці, які згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку відображаються у складі власного капіталу та розпізнаються в іншому сукупному доході.

Безоплатно одержані необоротні активи відображають вартість необоротних активів, які підприємство отримало від інших осіб безоплатно.

Інший додатковий капітал відображає інші види додаткового капіталу, які не можуть бути включені до зазначених вище підрахунків, зокрема капітал у сумі вартості необоротних активів, отриманих за договором оренди цілісних майнових комплексів [38, с.233].

Резервний капітал необхідний для забезпечення підприємства фінансовою стійкістю та захисту його від негативних наслідків економічних криз і збитків. Цей елемент власного капіталу створюється для покриття можливих втрат і зобов'язань у випадку фінансових труднощів, що може допомогти у запобіганні банкрутства підприємства.

Нерозподілений прибуток (або непокритий збиток) відображає фінансовий результат діяльності підприємства після виплати прибутку власникам та формування резервного капіталу. Це показник ефективності фінансової діяльності підприємства та його здатності до збереження прибутковості.

Розглядаючи економічне значення власного капіталу, варто відзначити його основні характеристики. Капітал виступає основним фактором виробництва, який визначає фінансові ресурси підприємства, приносячи прибуток та є основним джерелом формування багатства власників. Також він є важливим показником ринкової вартості підприємства та його фінансової стійкості [27, с.412].

Управління формуванням та використанням власного капіталу на підприємстві вимагає ретельного планування та контролю. Для цього необхідно створити ефективну інформаційну систему обліку, контролю та аналізу

капіталу, яка відповідатиме стратегічним та оперативним завданням підприємства.

Управління формуванням та використанням власного капіталу - це комплексна система, яка включає в себе різноманітні елементи, завдання та принципи. Вона спрямована на регулювання процесу розробки та втілення управлінських рішень щодо обороту власного капіталу з врахуванням встановлених параметрів [43, с.226].

Управління формуванням та використанням власного капіталу підприємства потребує постійного моніторингу змін у розмірі та структурі. Це досягається через уважне відстеження фінансового обліку операцій, пов'язаних із змінами у власному капіталі, та відображення відповідних даних у фінансовій звітності, такі як звіт про фінансовий стан та звіт про власний капітал.

Метою цього управління є задоволення фінансових потреб різних напрямів діяльності підприємства та оптимізація його структури для ефективного використання та збільшення його вартості [47, с.227].

Основними складовими управління формуванням та використанням власного капіталу виступають наступні (рис. 1.5).

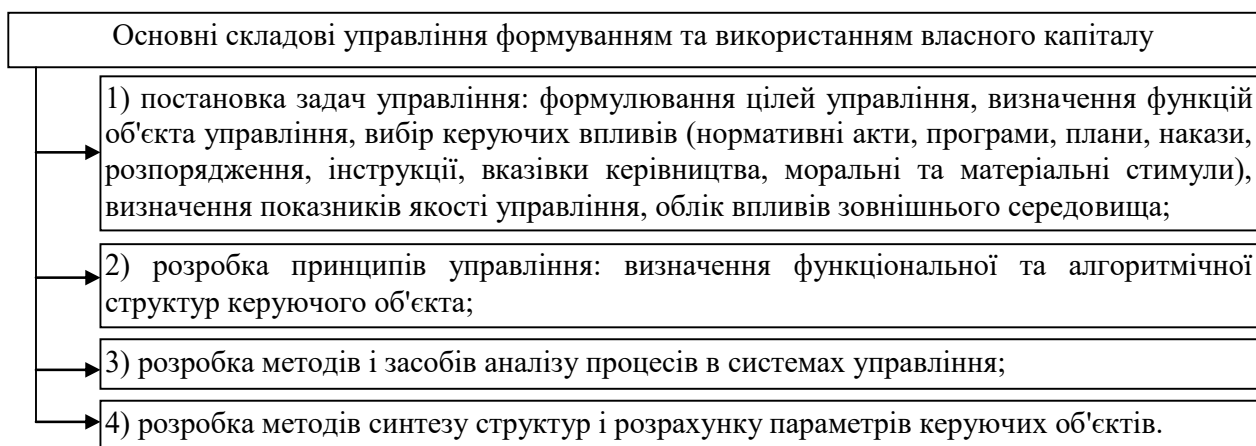

Рис. 1.5. Основні складові управління формуванням та використанням власного капіталу [61]

Управління власним капіталом означає контроль за структурою та вартістю фінансування підприємства з метою підвищення його рентабельності

та здатності виплачувати доходи кредиторам і власникам. Принципи цього управління включають [61, с.143]:

- оптимальне розміщення капіталу на різних етапах діяльності;
- планування обсягу та структури капіталу;
- наявність системи для його формування;
- контроль за його станом і використанням.

Для ефективного управління власним капіталом підприємства та створення ефективної системи управління можна віднести наступні підсистеми [73]:

1. Оцінка реальної ринкової вартості підприємства та ефективності його фінансово-господарської діяльності. Цей етап передбачає оцінку справжньої вартості компанії на ринку та оцінку ефективності її фінансово-господарської діяльності. Важливо враховувати, що ринкова вартість може визначатися не лише кількісно, але й якісно, зокрема, з урахуванням рівня впливу компанії на ринок та інших чинників. Оцінка ринкової вартості власного капіталу є ключовим кроком до ефективного управління ним.

2. Визначення оптимальної частки власного капіталу в структурі капіталу підприємства є ключовим аспектом управління фінансами. На мікрорівні власний капітал має свої позитивні та негативні риси.

Позитивні риси використання власного капіталу включають його простоту залучення та використання, вищу дохідність та здатність генерувати прибуток, а також підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Проте, використання виключно власного капіталу може мати й негативні наслідки. Обмежений обсяг власного капіталу може ускладнити можливості розширення діяльності та збільшення рентабельності через відсутність можливості залучення позикових коштів за допомогою фінансового левериджу. Також, власний капітал, залучений зовнішніми джерелами, часто має вищу вартість порівняно з позиковим капіталом.

Одним з ключових аспектів управління власним капіталом є визначення його оптимальної структури. Оптимальна структура капіталу визначається як співвідношення використання власних та залучених джерел фінансування, яке

забезпечує максимальну ефективність у відповідності між фінансовою рентабельністю та фінансовою стійкістю, що в свою чергу максимізує ринкову вартість підприємства [73, с.50].

Процес визначення оптимальної структури капіталу повинен розпочинатися безпосередньо перед початком етапу його формування. Проте, аналіз оптимальності цієї структури повинен здійснюватися періодично, оскільки вибір оптимального співвідношення власних та залучених коштів залежить від внутрішніх та зовнішніх факторів, які можуть змінюватися з часом.

3. Створення ефективної стратегії збереження власного капіталу вкрай важливе для підприємств, особливо в умовах зростаючої конкуренції та змінного зовнішнього середовища. Хоча багато компаній мають тенденцію ставити перед собою завдання збільшення власного капіталу, головною метою є його збереження та належне управління, що забезпечить фінансову стабільність підприємства на ринку [76, с.114].

Необхідність забезпечення власного капіталу на визначеному рівні відображається у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку через концепцію збереження власного капіталу. Ця концепція спрямована на забезпечення неперервності господарської діяльності підприємства. Один зі способів вимірювання збереження власного капіталу - це показник «чисті активи», який визначається як різниця між активами підприємства та обсягом його зобов'язань.

Управління власним капіталом, згідно з концепцією збереження капіталу, стає особливо актуальним у випадку, коли підприємство переживає кризовий період. Це передбачає постійне вдосконалення системи управління капіталом, що є стратегією, що підтримує і стимулює працівників, які відповідають за цей процес, і дає їм повноваження знаходити шляхи покращення ефективності системи на постійній основі. Таким чином, для удосконалення системи управління необхідно проводити моніторинг її функціонування.

Моніторинг системи управління власним капіталом - це процес

систематичного або безперервного збору інформації про параметри управління власним капіталом. Ця інформація може бути використана для поліпшення процесу прийняття рішень та як інструмент зворотного зв'язку для ефективного управління власним капіталом. Моніторинг виконує такі функції [49, с.115]:

- виявляє стан критичних або мінливих явищ навколишнього середовища, які можуть впливати на майбутні рішення;
- забезпечує зворотний зв'язок щодо попередніх успіхів і невдач в управлінні капіталом;
- встановлює відповідність обраним критеріям ефективності.

Впровадження сучасних систем управління власним капіталом допоможе забезпечити фінансову стійкість підприємства. Для покращення та ефективного управління потрібно використовувати програмні продукти, які забезпечать точне зібрання даних про зростання власного капіталу підприємства під час його господарської діяльності. Ці дані залежать від різних факторів, таких як рентабельність обороту, оборотність капіталу, мультиплікатор капіталу та частка відрахувань чистого прибутку на розвиток виробництва. Крім того, такі програми повинні бути здатні швидко обробляти великий обсяг інформації та застосовувати складні алгоритми розрахунку [59, с.55].

Таким чином, було визначено основні аспекти системи управління власним капіталом та можливі шляхи її вдосконалення в сучасних умовах економічних відносин. Для будь-якого підприємства важливо мати достатні фінансові ресурси, без яких неможливе подальше існування і розвиток. Ефективність діяльності підприємства значно визначається розвитком та оптимізацією системи управління власним капіталом. Дослідження підходів до управління власним капіталом, запропонованих вітчизняними науковцями, сприяло структуруванню процесу управління, що стало ключовою основою для ефективного керівництва власним капіталом підприємства. Незалежно від етапу життєвого циклу підприємства, від створення до ліквідації чи реорганізації, власний капітал завжди є важливим аспектом його діяльності, тому ефективність управлінської системи має вирішальне значення.

1.3. Методичні аспекти оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві

Ефективне управління власним капіталом є ключовим аспектом для забезпечення стійкості та успішності будь-якого підприємства. Власний капітал відіграє важливу роль у фінансовому здоров'ї та розвитку підприємства, відтак, необхідність систематичного оцінювання його управління є невід'ємною частиною стратегічного керівництва. Процес оцінювання ефективності управління власним капіталом дозволяє підприємству з'ясувати, наскільки ефективно використовуються фінансові ресурси та як це впливає на його загальну стійкість. Це також допомагає виявити потенційні проблемні сфери та можливості для покращення. Систематичне оцінювання надає можливість керівництву підприємства мати ясне уявлення про те, як їхні стратегії та рішення впливають на власний капітал. Це сприяє вчасному виявленню проблем і впровадженню корективних заходів для забезпечення фінансової стабільності [2].

Оцінка ефективності управління власним капіталом є не лише інструментом для внутрішнього контролю, але й допомагає підприємству зберігати конкурентну перевагу та адаптуватися до змін на ринку. Такий підхід дозволяє підприємству зберігати гнучкість та швидкість реакції на змінні умови економічного середовища.

У процесі управління власним капіталом підприємства досить важливим є здійснення аналізу та оцінювання ефективності його формування та використання, який є підґрунтям для виявлення напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності [13, с.79].

Процес оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві представляє собою систематичний аналіз та оцінку всіх аспектів управління фінансовими ресурсами, які належать самому підприємству. Цей процес включає в себе оцінку використання власних коштів, їхню ефективність та доцільність розподілу в різні сфери діяльності підприємства. Він охоплює

такі аспекти, як прибутковість власного капіталу, рентабельність інвестицій, здатність до генерації прибутку та стійкість фінансового стану підприємства. Крім того, оцінка ефективності включає аналіз відповідності стратегії управління капіталом поставленим цілям та задачам підприємства. Цей процес дозволяє виявляти сильні та слабкі сторони управління власним капіталом і приймати відповідні управлінські рішення для оптимізації фінансової діяльності підприємства [33, с.90].

Оцінка ефективності управління власним капіталом на підприємстві включає в себе ряд завдань, спрямованих на аналіз та оцінку різних аспектів фінансового управління. Основні завдання оцінки ефективності включають:

- аналіз фінансового стану. Визначення поточного фінансового положення підприємства, включаючи його фінансові показники, такі як активи, зобов'язання, власний капітал, прибуток і забезпечення ліквідності;

- визначення рентабельності. Оцінка прибутковості власного капіталу та його віддачі, включаючи такі показники, як рентабельність власного капіталу, прибуток на акцію, прибуток на інвестований капітал тощо;

- оцінка ефективності інвестицій. Аналіз результативності інвестицій в розвиток підприємства, включаючи оцінку доходності проектів, ризики та прибутковість інвестицій;

- аналіз стійкості. Визначення фінансової стійкості підприємства, включаючи його здатність витримувати негативні впливи зовнішніх чинників і кризових ситуацій;

- оцінка ефективності управлінських рішень. Аналіз ефективності прийнятих управлінських рішень щодо розподілу та використання власного капіталу, виявлення найбільш ефективних стратегій та технік управління;

- планування стратегічних дій. Розробка стратегій та планів для покращення управління власним капіталом з метою досягнення більшої ефективності та стійкості фінансового стану підприємства.

Ці завдання дозволяють підприємству оцінити ефективність його фінансового управління та приймати відповідні рішення для оптимізації його

фінансової діяльності.

Методи оцінювання ефективності управління власним капіталом на підприємстві представляють собою різноманітний набір інструментів та підходів, спрямованих на аналіз та оцінку використання та розподілу власних фінансових ресурсів. Ці методи допомагають виявити ефективність управління капіталом та визначити його вплив на фінансовий стан та результативність підприємства [47, с.336].

Основні методи оцінювання включають: фінансовий аналіз, порівняльний аналіз, методи оцінки ризику та інвестиційні показники. Фінансовий аналіз включає в себе оцінку фінансових звітів та показників, таких як рентабельність, ліквідність, стійкість та ефективність використання капіталу. Порівняльний аналіз передбачає порівняння показників управління власним капіталом з аналогічними даними конкурентів або галузевими середніми. Методи оцінки ризику дозволяють визначити потенційні фінансові ризики та їх вплив на капітал підприємства. Інвестиційні показники використовуються для оцінки доходності та ефективності інвестиційних проектів, які фінансуються власним капіталом [12; 56].

Використання цих методів дозволяє підприємству здійснювати обґрунтовані рішення щодо управління своїм капіталом та досягати стратегічних цілей фінансової стійкості і зростання.

На сучасному етапі існує безліч підходів дослідження ефективності формування та використання власного капіталу. У теорії фінансового менеджменту залежно від використовуваних методів розрізняють такі основні системи для аналізу ефективності використання власного капіталу на підприємстві (рис. 1.6).

Горизонтальний (трендовий) фінансовий аналіз власного капіталу передбачає вивчення динаміки окремих складових та власного капіталу загалом у часі. За використання цієї системи аналізу розраховуються темпи зростання (приросту) власного капіталу та його складових за декілька періодів і визначаються загальні тенденції їх зміни.

Рис. 1.6. Методичні інструменти аналізу ефективності управління власним капіталом на підприємстві [27; 64]

Вертикальний (структурний) фінансовий аналіз ґрунтується на структурному розкладанні окремих складових власного капіталу підприємства. У процесі здійснення цього аналізу розраховується питома вага окремих складових власного капіталу в його загальній вартості. Загалом власний капітал підприємства на сьогодні згідно із фінансовою звітністю складається із зареєстрованого (пайового) капіталу, капіталу у дооцінках, додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), неоплаченого та вилученого капіталів [5]. При цьому зареєстрований, тобто статутний капітал, підприємства є умовою початку господарської діяльності, а нерозподілений прибуток – можливістю нарощення виробничих потужностей.

Порівняльний фінансовий аналіз базується на порівнянні значень окремих груп показників, які є між собою аналогічними. При використанні цього аналізу для оцінювання власного капіталу розраховуються розміри абсолютних і відносних відхилень власного капіталу загалом та окремих його складових. Такий вид аналізу застосовують з метою зіставлення ефективності діяльності підприємства в різні періоди господарської діяльності або ж з метою оцінювання ефективності управління власним капіталом порівняно із іншими підприємствами [64, с.276].

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства між собою. У процесі використання цієї системи аналізу визначаються різні відносні показники, що характеризують результативність

використання капіталу підприємства та рівень його фінансової стійкості [6].

Показники ефективності використання власного капіталу характеризують його здатність генерувати необхідний прибуток у процесі господарської діяльності підприємства і визначають загальну ефективність його використання. Основними показниками, які характеризують здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність та не залежати від зовнішніх джерел фінансування, є [53, с.205]: коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт концентрації залученого капіталу, коефіцієнт фінансового ризику.

1. Коефіцієнт фінансової незалежності (коефіцієнт фінансової автономії концентрації власного капіталу) – показує, яка частка власного капіталу у загальній сумі капіталу підприємства [70, с.112]. Для показника позитивною є тенденція зростання, яка свідчитиме про збільшення частки власних коштів у загальній вартості капіталу підприємства. Загалом підприємство вважається незалежним від зовнішніх джерел фінансування за умови, що частка власного капіталу в його загальній вартості перевищує 50 %. Водночас таке перевищення залежить від галузевої спрямованості, а також політики формування активів, яку використовує підприємство.

2. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу характеризує частку залученого капіталу в загальній сумі капіталу підприємства. Зростання цього показника характеризує збільшення частки залучених коштів у фінансуванні.

3. Коефіцієнт фінансового ризику характеризує співвідношення залученого та власного капіталу та показує, у скільки разів залучений капітал перевищує власний.

4. Оберненим показником до коефіцієнта фінансового ризику є коефіцієнт самофінансування (фінансування стійкості), який відображає можливість покриття власним капіталом позикових коштів. Рекомендоване значення більше одиниці [76, с.58].

5. Аналіз власного капіталу передбачає також оцінювання достатності власного капіталу для здійснення поточних операцій. Коефіцієнт маневрування

власного капіталу визначає частку останнього, яка вкладена в оборотні активи. Значення цього показника може змінюватися залежно від структури капіталу і галузевої належності підприємства (норматив – 0,4 – 0,6) [78, с.437].

6. Досить важливим напрямком аналізу власного капіталу підприємства є оцінка ефективності його використання за показниками ділової активності та рентабельності. Ці показники характеризують частку прибутку та чистого доходу, яку отримує підприємство, за умов використання одиниці власного капіталу.

7. Для дослідження ефективності використання та управління власним капіталом на підприємстві найкраще використовувати аналіз коефіцієнтів ефективності використання власного капіталу та порівняльний аналіз. За допомогою аналізу коефіцієнтів можна точніше оцінити, наскільки підприємство використовує власний капітал. Якщо при цьому використати ще й порівняльний аналіз та зіставити розраховані показники поточного року з попереднім, то вдасться проаналізувати, наскільки ефективніше підприємство в певному році використало власний капітал, ніж у попередньому.

Наступним методом аналізу показників власного капіталу є інтегральний, який базується на розрахунках наступних показників: рентабельності продукції, рентабельності продажу, рентабельності всього капіталу підприємства, і відтворює ефективність використання капіталу, який вкладений у діяльність підприємства на тривалий період, рентабельність інвестицій у капітал [9].

Інтегральний метод оцінки власного капіталу є комплексним підходом до визначення ефективності управління власним капіталом на підприємстві. Цей метод поєднує в собі різні аспекти фінансового аналізу та оцінки, що дозволяє отримати більш повний та об'єктивний образ ефективності управління капіталом. Інтегральний метод враховує не лише фінансові результати, а й стратегічні цілі підприємства, його конкурентну позицію на ринку, стійкість до зовнішніх змін та інші фактори, що впливають на фінансову стабільність та успішність діяльності. Цей метод може включати в себе оцінку фінансових показників, таких як рентабельність, ліквідність, забезпеченість капіталом, а

також аналіз стратегічних планів та стратегій управління. Використання інтегрального методу дозволяє підприємству отримати комплексну оцінку ефективності його управління власним капіталом і приймати обґрунтовані рішення щодо його подальшого використання та розподілу [31, с.265].

В управлінні використанням капіталу найбільше поширення отримали наступні системи інтегрального фінансового аналізу (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Системи інтегрального фінансового аналізу ефективності використання
власного капіталу підприємства [6; 38; 41; 64]

Аналітична система	Характеристика
1. Дюпонівська система інтегрального аналізу ефективності використання капіталу підприємства	Розроблена фірмою «Дюпон» (США), яка передбачає розкладання показника «коефіцієнт рентабельності капіталу» на низку фінансових коефіцієнтів його формування, взаємопов'язаних у єдиній системі. В основі цієї системи аналізу лежить «Модель Дюпона», відповідно до якої коефіцієнт рентабельності використовуваного капіталу підприємства становить добуток коефіцієнта рентабельності реалізації продукції на коефіцієнт оборотності (кількість оборотів) капіталу.
2. Система SWOT-аналізу	Основним змістом SWOT-аналізу є дослідження характеру сильних і слабких аспектів діяльності підприємства щодо можливостей використання його капіталу, а також позитивного або негативного впливу окремих зовнішніх (екзогенних) факторів на умови його використання.
3. Об'єктно-орієнтована система інтегрального аналізу використання капіталу підприємства	Базується на використанні комп'ютерної технології та спеціального пакету прикладних програм. Основою цієї концепції є втілення моделі формування рівня рентабельності власного капіталу підприємства у вигляді сукупності взаємодіючих первинних фінансових блоків, що моделюють «класи» елементів, безпосередньо формують цей показник.
4. Інтегральна система портфельного аналізу	Цей аналіз заснований на використанні «портфельної теорії», відповідно до якої рівень прибутковості портфеля фондових інструментів розглядається в одній зв'язці з рівнем ризику портфеля (система «прибуток-ризик»).

Таким чином, однією з ключових категорій, яка визначає ефективність діяльності підприємства, є його власний капітал. Для оцінки ефективності використання цього капіталу на підприємстві застосовуються різноманітні методики та розрахунки основних показників, які відображають ступінь ефективності його використання. Один із найбільш ефективних методів аналізу управління власним капіталом, виявився інтегральний метод.

1.4. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення відносин у сфері управління власним капіталом підприємства

Власний капітал відіграє головну роль у створенні та розвитку підприємства (фірми, компанії) і є головною економічною базою всього процесу його (їх) діяльності. На законодавчому рівні поняття «власний капітал» закріплене у НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Так, під власним капіталом розуміється частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань. Дане визначення відображає порядок розрахунку власного капіталу, але не розкриває джерел формування та напрямків використання власного капіталу [50].

В міжнародних стандартах бухгалтерського обліку не використовується такий термін, як «власний капітал», еквівалентом до нього в зарубіжній практиці є поняття «чисті активи» (netassets) [14].

Відповідно до ст. 14 Закону про акціонерні товариства власний капітал (вартість чистих активів) товариства – різниця між сукупною вартістю активів товариства та вартістю його зобов'язань перед іншими особами [22].

Основним елементом власного капіталу підприємства є його статутний капітал. Початковий капітал – це статутний фонд, виділені підприємству або залучені ним на засадах, визначених чинним законодавством, фінансові ресурси у вигляді грошових коштів або вкладень у майно, цінності, нематеріальні активи, цінні папери, закріплені за підприємством на праві власності або повного господарського відання. За рахунок статутного фонду підприємство формує свої власні основні та оборотні фонди (кошти) [22].

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статутного капіталу» від 22 грудня 2010 р. № 2850-VI у законодавстві України вираз «статутний фонд» замінено на «статутний капітал» [24].

Права підприємців щодо формування статутного капіталу закріплені в Законах України «Про товариства з обмеженою та додатковою

відповідальністю» від 06.02.2018 р. № 2275-VIII [26], «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI [22], Господарському Кодексі України від 16.01.2003 р. № 436-IV [14] та Цивільному Кодексі України від 16.01.2003 р. № 435-IV [72].

Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» визначає правовий статус товариств з обмеженою відповідальністю та товариств з додатковою відповідальністю, порядок їх створення, діяльності та припинення, права та обов'язки їх учасників [26]. До прийняття вищевказаного Закону, протягом 17 років в Україні існував лише один комплексний Закон України «Про господарські товариства» № 1576-XII від 19.09.1991 р., який регулював всі закріплені законодавством види господарських товариств.

Правовідносини, що виникають з використанням поняття «статутний капітал», регулюються також Господарським та Цивільним кодексами України.

Відповідно до ст. 113 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 р. № 435-IV господарським товариством є юридична особа, статутний (складений) капітал якої поділений на частки між учасниками. Господарські товариства можуть бути створені у формі повного товариства, командитного товариства, товариства з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерного товариства [72].

Товариством з обмеженою відповідальністю є господарське товариство, що має статутний капітал, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном. Учасники товариства, які повністю сплатили свої вклади, несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах своїх вкладів (стаття 80 глава 9 Господарського кодексу України) [14].

Товариством з додатковою відповідальністю є господарське товариство, статутний капітал якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть

додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників (ст. 80 глава 9 Господарського кодексу України) [14].

Методика оцінки часток (паїв), внесених до статутного капіталу в натуральній і нематеріальній формах передбачена нормами П(С)БО 7 «Основні засоби», П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 30 «Біологічні активи» тощо [50].

Відповідно до ст. 86 Господарського кодексу України забороняється використовувати для формування статутного (складеного) капіталу товариства бюджетні кошти, кошти, одержані в кредит та під заставу, векселі, майно державних (комунальних) підприємств, яке відповідно до закону (рішення органу місцевого самоврядування) не підлягає приватизації, та майно, що перебуває в оперативному управлінні бюджетних установ, якщо інше не передбачено законом. Фінансовий стан засновників – юридичних осіб щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного капіталу господарського товариства у випадках, передбачених законом, має бути перевірений незалежним аудитором (аудиторською організацією) у встановленому порядку, а майновий стан засновників – громадян має бути підтверджений довідкою органу доходів і зборів про подану декларацію про майновий стан і доходи (податкову декларацію) [14].

У господарському товаристві створюються резервний (страховий) фонд у розмірі, встановленому установчими документами, але не менш як п'ятнадцять відсотків статутного капіталу, а також інші фонди, передбачені законодавством України або установчими документами товариства. Розмір щорічних відрахувань до резервного (страхового) фонду передбачається установчими документами, але не може бути меншим п'яти відсотків суми прибутку товариства (стаття 87 глава 9 Господарського кодексу України) [14].

У процесі господарської діяльності підприємства можуть накопичувати власний капітал в результаті різних господарських операцій. Так, на підприємстві може формуватися капітал в дооцінках за рахунок проведення

дооцінок необоротних активів та фінансових інструментів [50]:

- згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт;

- згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», підприємство може здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок. У разі переоцінки окремого об'єкта нематеріального активу слід переоцінювати всі інші активи групи, до якої належить цей нематеріальний актив (крім тих, щодо яких не існує активного ринку);

- згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», облік хеджування грошових потоків здійснюється з урахуванням коефіцієнта ефективності хеджування. При значенні коефіцієнта ефективності хеджування грошових потоків у межах 0,8-1,25 зміна балансової вартості об'єкта хеджування відображається в іншому сукупному доході з одночасною зміною власного капіталу (в частині переоцінки фінансових інструментів).

Бухгалтерський облік операцій із власним капіталом відбувається з врахуванням норм та положень, встановлених законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями), який визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні [23].

Податковий облік операції із власним капіталом відбувається з врахуванням норм та положень, встановлених Податковим кодексом України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [55].

Питання формування облікової політики підприємства на законодавчому рівні регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні» [23], Листом МФУ від 29.07.03 № 04230- 04108 «Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності» [40], Лист Міністерства фінансів України від 21.12. 2005 р. № 31-34000-10-5/27793 «Про облікову політику» та міжнародним законодавством [39], зокрема МСФЗ (IAS) 8 «Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки».

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 містить перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку. Використовується для контригування документів первинного обліку, ведення регістрів бухгалтерського обліку, в т. ч. пов'язаних із власним капіталом.

З метою узагальнення даних про стан та рух власного капіталу підприємства Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій передбачено рахунки класу 4 «Власний капітал та забезпечення зобов'язань», на яких відображуються рух складових частин власного капіталу та деяких інших видів капіталу, що Планом рахунків передбачено обліковувати на рахунках цього класу. За даними цих рахунків формується Звіт про власний капітал. Для обліку майже кожного виду власного капіталу передбачено окремий рахунок. З назви рахунка вже видно, яка саме інформація накопичується на ньому [54].

Відображення основних операцій з формування та збільшення або зменшення власного капіталу суб'єктів господарювання здійснюється відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 [28].

Інформаційне забезпечення управління власним капіталом підприємства - це система збору, аналізу та обробки даних, яка надає керівництву підприємства необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо управління власним капіталом.

Воно включає в себе збір фінансової та економічної інформації, такої як звіти про фінансовий стан, звіти про прибутки та збитки, а також інші фінансові показники, що стосуються власного капіталу. Крім того, інформаційне забезпечення включає в себе аналіз та оцінку різних аспектів управління капіталом, таких як рентабельність і ліквідність, щоб забезпечити оптимальне використання ресурсів підприємства. Завдяки цій інформації керівництво може приймати обґрунтовані рішення щодо вкладення капіталу, розподілу прибутку, а також стратегій фінансового управління для досягнення стратегічних цілей підприємства [36, с.78].

Звіт про власний капітал - це звіт у якому відображаємо інформацію про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного року.

Метою складання звіту про власний капітал є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду [50].

У звіті про власний капітал розкривається інформація про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Крім цього можуть відбуватися і внутрішні зміни у складі власного капіталу.

Підприємства у графах звіту про власний капітал, в яких зазначаються складові власного капіталу, наводять лише ті з них, які зазначені у I розділі «Власний капітал» пасиву балансу [50].

Для забезпечення порівняльного аналізу інформації звіту про власний капітал підприємства повинні додавати до річного звіту звіт про власний капітал за попередній рік.

У консолідованому звіті про власний капітал також наводиться інформація про зміни у власному капіталі в розрізі неконтрольованої частки.

Таким чином, визначені джерела інформації спільно допомагають управлінцям отримувати повну та достовірну інформацію про власний капітал підприємства, необхідну для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

За результатами проведеного дослідження теоретичних основ управління власним капіталом підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що власний капітал - це сукупність фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, що належать йому на правах власності і були створені за рахунок коштів власників підприємства або в результаті його ефективного господарювання, наявність яких забезпечує фінансову стійкість підприємства, тобто можливість та безперервність господарської діяльності та зниження його фінансового ризику.

2. Встановлено, що сума власного капіталу підприємства представляє собою абстрактну вартість майна, що не відображає ні поточну ринкову, ні іншу оцінку підприємства для його власників. Іншими словами, вона не відображає актуальну вартість прав власників підприємства. Фактори, що впливають на розмір власного капіталу, включають складові облікової політики підприємства. Ця політика визначає обрані принципи, методи та процедури для визнання та оцінки елементів і статей балансу, зокрема активів та зобов'язань.

3. Узагальнено, що управління формуванням та використанням власного капіталу - це комплексна система, яка включає в себе різноманітні елементи, завдання та принципи. Вона спрямована на регулювання процесу розробки та втілення управлінських рішень щодо обороту власного капіталу з врахуванням встановлених параметрів. Управління формуванням та використанням власного капіталу підприємства потребує постійного моніторингу змін у розмірі та структурі.

4. Обґрунтовано, що основні аспекти системи управління власним капіталом та можливі шляхи її вдосконалення в сучасних умовах економічних відносин. Для будь-якого підприємства важливо мати достатні фінансові ресурси, без яких неможливе подальше існування і розвиток. Ефективність діяльності підприємства значно визначається розвитком та оптимізацією системи управління власним капіталом.

5. Обґрунтовано, що процес оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві представляє собою систематичний аналіз та оцінку всіх аспектів управління фінансовими ресурсами, які належать самому підприємству. Цей процес включає в себе оцінку використання власних коштів, їхню ефективність та доцільність розподілу в різні сфери діяльності підприємства. Він охоплює такі аспекти, як прибутковість власного капіталу, рентабельність інвестицій, здатність до генерації прибутку та стійкість фінансового стану підприємства. Крім того, оцінка ефективності включає аналіз відповідності стратегії управління капіталом поставленим цілям та задачам підприємства.

6. Доведено, що однією з ключових категорій, яка визначає ефективність діяльності підприємства, є його власний капітал. Для оцінки ефективності використання цього капіталу на підприємстві застосовуються різноманітні методики та розрахунки основних показників, які відображають ступінь ефективності його використання. Один із найбільш ефективних методів аналізу управління власним капіталом, виявився інтегральний метод.

7. Встановлено, що власний капітал відіграє головну роль у створенні та розвитку підприємства (фірми, компанії) і є головною економічною базою всього процесу його (їх) діяльності. На законодавчому рівні поняття «власний капітал» закріплене у НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». В міжнародних стандартах бухгалтерського обліку не використовується такий термін, як «власний капітал», еквівалентом до нього в зарубіжній практиці є поняття «чисті активи» (netassets).

8. Визначено, що інформаційне забезпечення управління власним капіталом підприємства - це система збору, аналізу та обробки даних, яка надає керівництву підприємства необхідну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо управління власним капіталом. Воно включає в себе збір фінансової та економічної інформації, такої як звіти про фінансовий стан, звіти про прибутки та збитки, а також інші фінансові показники, що стосуються власного капіталу.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ТОВ «АКРІС-ЛОГІСТИК»

2.1. Організаційно-управлінський аналіз підприємства

Об'єктом дослідження сучасного стану управління власним капіталом є відома транспортно-логістична компанія ТОВ «Акріс-Логістик», яка займає провідне місце у сфері транспортної логістики на території Житомирщини. Компанія спеціалізується на наданні диференційованих транспортно-логістичних послуг, включаючи вантажні перевезення, складське управління, митні операції та інші логістичні рішення [51].

Організаційно-правова характеристика підприємства ТОВ «Акріс-Логістик», як суб'єкта господарювання представлена у табл. 2.1.

Отже, компанія ТОВ «Акріс-Логістик» зареєстрована 09.02.2009 р. за юридичною адресою: Україна, 12430, Житомирська область, Житомирський район, територіальна громада Станишівська, інше Комплекс будівель і споруд №11, будинок 1. На момент останнього оновлення даних 29.11.2023 р. стан - не перебуває в процесі припинення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Акріс-Логістик» було створене в 2009 р. на базі компанії «Айс Тім» з метою реалізації наступних видів діяльності [51]:

- неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- роздрібна торгівля у неспеціалізованих магазинах з перевагою продовольчого асортименту;
- автоперевезення вантажним транспортом;
- інші види транспортних послуг.

Таблиця 2.1

Організаційно-правова характеристика підприємства
ТОВ «Акріс-Логістик», як суб'єкта господарювання

Ознака	Характеристика
Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АКРІС ЛОГІСТИК
Скорочена назва	ТОВ «Акріс-Логістик»
Статус юридичної особи	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ	36330737
Дата реєстрації	09.02.2009 р.
Уповноважені особи	Губатюк Олег Володимирович
Розмір статутного капіталу	4205 000,00 грн.
Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Види діяльності	Основний: 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами Інші: 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів 45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів 45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 12430, Житомирська область, Житомирський район, територіальна громада Станишівська, інше Комплекс будівель і споруд №11, будинок 1

З 2009 р. підприємство ТОВ «Акріс-Логістик» здійснює надання таких послуг:

- 1 Складські послуги.
2. Транспортно-логістичні послуги.
3. Дистрибуція та експедиція.
4. Експедиція.

Проведемо дослідження окремих різновидів послуг, які надає клієнтам підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»:

1. Складські послуги [51]. ТОВ «Акріс-Логістик» виступає в ролі визначного логістичного центру у Житомирі, що пропонує високоякісні та сучасні рішення для зберігання товарів. Обладнаний передовими складськими

спорудами та повним асортиментом обладнання, компанія відзначається своєю передовою інфраструктурою. Завдяки частковій автоматизації та ефективній системі управління вантажами, вона займає провідну позицію в сфері складської логістики. Обширні ангари та відкриті майданчики, які є власністю компанії, готові відповісти на різноманітні потреби клієнтів, забезпечуючи їм надійне та ефективне рішення для зберігання їхніх товарів.

2. Транспортно-логістичні послуги [51]. ТОВ «Акріс-Логістик» запрошує до співпраці національних та міжнародних виробників, пропонуючи широкий спектр професійних послуг для успішного бізнесу. Компанія готова забезпечити вантажоперевезення по всій Україні та Європі, забезпечити безпечне та ефективне транспортування вантажів на великі відстані, використовуючи професійний автопарк та забезпечуючи персональний супровід експедиторів. Крім того, компанія пропонує оптимізацію витрат на експедицію, транспортне страхування вантажів та охорону їх в дорозі, забезпечуючи надійність та безпеку транспортування.

3. Дистрибуція продуктів харчування [51]. ТОВ «Акріс-Логістик» відома своїм провідним статусом у галузі дистрибуції харчових продуктів. Розташований у Житомирі, її головний логістичний центр та складська база забезпечують покриття Київської, Житомирської та Волинської областей. Одним із надійних та довгострокових партнерів є виробнича компанія ПАТ «Житомирський маслозавод» під брендом «Рудь».

4. Експедиція. Процес експедиції вантажів є одним з найбільш динамічних у всій системі логістики, де успішність залежить від професіоналізму та відданості працівників. Компанія «Акріс-Логістик» визнається своєю експедиторською структурою та різноманітням транспортних засобів.

Автопарк «Акріс-Логістик» складається з сучасних автомобілів різної вантажопідйомності, спеціально призначених для ефективного та швидкого перевезення швидкознищуваних вантажів, зокрема продуктів харчування, а також менш чутливих до зовнішніх умов товарів.

Регіональне відділення в Волинській області має свій власний автопарк з

різними температурними режимами та вантажопідйомністю для ефективної експедиції різноманітних вантажів по всій території України.

Опис можливостей ТОВ «Акріс-Логістик» включає:

- розташування складу класу «А» на 21-м кілометрі міжнародної траси Е-40, сприяючи зменшенню витрат на товаропотоки з Європи;
- наявність зручного плацдарму для розподілу товарів, що забезпечує зручні умови для розподілу товарів по всій території України;
- досвід роботи з мультибрендовими виробниками, такими як Unilever, Hipp, Beiersdorf, P&G, Subaru, Gorenje;
- сертифікація та стандарти якості, включаючи сертифікат якості ISO 9001, сертифікат менеджменту безпеки продуктів харчування ISO 22000, успішне проходження соціального аудиту SA 8000, сертифікат IFS Logistics (International Featured Standard);
- мета компанії полягає у максимальному задоволенні потреб клієнтів у якісному логістичному сервісі та досягненні лідерства в сфері комплексних логістичних послуг;
- наявність сучасної системи WMS (Warehouse Management System) Logistic Vision, що забезпечує повну автоматизацію управління складом та точний облік товарів за різними параметрами;
- матеріальна відповідальність за вантаж, що допомагає мінімізувати можливі втрати клієнта при зберіганні та доставці товару.

Місія ТОВ «Акріс-Логістик» полягає у забезпеченні найвищого рівня сервісу у сфері транспортно-логістичних послуг для своїх клієнтів. Це досягається завдяки спільним зусиллям команди, застосуванню передових технологій та ефективному управлінню сучасним складським комплексом [51].

ТОВ «Акріс-Логістик» створено з метою отримання прибутку в процесі діяльності по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг, а також при здійсненні іншої, не забороненої чинним законодавством України діяльності, в тому числі зовнішньоекономічної.

Предметом діяльності ТОВ «Акріс-Логістик» є:

- діяльність автомобільного вантажного транспорту;
- надання послуг з перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом загального користування, залізничним, повітряним, річковим та морським транспортом у міжнародному сполученні;
- надання транспортних послуг з перевезення вантажів та пасажирів по Україні автомобільним, залізничним, морським, повітряним транспортом;
- надання транспортно-експедиційних послуг при перевезеннях вантажів по Україні та за її межами;
- надання послуг з технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

ТОВ «Акріс-Логістик» є юридичною особою, має самостійний баланс та розрахунковий (поточний) банківський рахунок, а також має право мати валютний та інші банківські рахунки. Товариство вважається створеним як юридична особа з дня його державної реєстрації згідно чинного законодавства України. Товариство для досягнення мети своєї діяльності має право від свого імені набувати та здійснювати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем в судах різної юрисдикції.

ТОВ «Акріс-Логістик» є власником майна, переданого йому учасниками Товариства у власність як вклад до статутного (складеного) капіталу, продукції, виробленої Товариством у результаті господарської діяльності, одержаних доходів, іншого майна, набутого на підставах, що не заборонені чинним законодавством України. Товариство здійснює у відповідності з чинним законодавством України володіння, користування та розпорядження майном, що належить йому на праві власності.

ТОВ «Акріс-Логістик» самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями усім належним йому майном. Товариство не відповідає за зобов'язаннями його учасників, окрім схвалених відповідним органом Товариства зобов'язань його учасників (засновників), що пов'язані зі створенням Товариства. Товариство не відповідає за зобов'язаннями держави. Учасники Товариства не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з його діяльністю,

у межах вартості своїх вкладів, окрім випадків, встановлених чинним законодавством України. Держава не відповідає за зобов'язаннями Товариства.

ТОВ «Акріс-Логістик» може здійснювати зовнішньоекономічну діяльність в порядку, встановленому чинним законодавством України. Для здійснення зовнішньоекономічної діяльності Товариство має право: відкривати валютні рахунки в банківських установах, укладати зовнішньоекономічні контракти з іноземними юридичними особами і здійснювати операції, що пов'язані з використанням іноземної валюти, засновувати підприємства з іноземними інвестиціями, а також брати участь у їх діяльності, здійснювати інші операції в процесі зовнішньоекономічної діяльності.

Організаційну структуру логістичної компанії ТОВ «Акріс-Логістик» представлено на рис. 2.1.

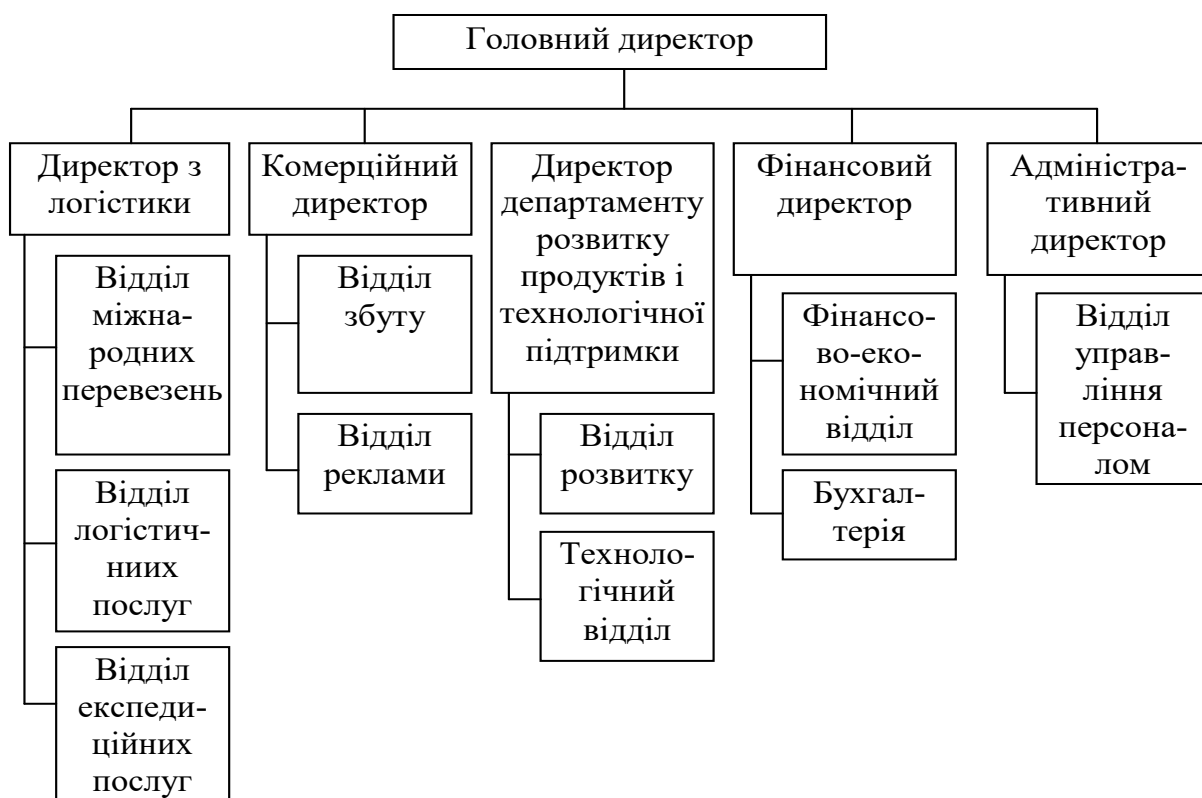

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ТОВ «Акріс-Логістик»

Лінійно-функціональна структура є однією з найпоширеніших форм організаційної структури, відрізняється великою кількістю вертикальних і горизонтальних зв'язків, при цьому учасникам нижчої ланки не передбачаються

повноваження у прийнятті рішень. Ця структура характеризується виділенням лінійних і функціональних керівників. Перевагами її вважаються можливість залучення функціональних керівників для надання допомоги у прийнятті рішень, але недоліками - значні витрати часу на узгодження рішень та ускладнення передачі інформації до лінійних керівників [51].

ТОВ «Акріс-Логістик» спеціалізується на наданні різноманітних базових послуг, серед яких особливе значення мають складське зберігання, транспортно-експедиційні послуги, центр переупаковки та митно-брокерське обслуговування. З метою забезпечення такого широкого спектру послуг компанія має в своєму розпорядженні відповідне обладнання та висококваліфікований персонал. Забезпечення дотримання нормативів при зберіганні та перевезенні продукції вважається ключовим завданням підприємства. Процес надання цього різноманітного спектру послуг вимагає налагодженої системи контролю за всіма аспектами його діяльності.

Основними конкурентами підприємства є ТОВ «ZAMMLER», ТОВ «Kuehne+Nagel», ТОВ «FM Logistic», ТОВ «Пан-Логістик» та ТОВ «Європа Транс Агро». Серед цих конкурентів виокремлюється прямий конкурент - ТОВ «Пан-Логістик», який також є комплексним транспортно-логістичним оператором. Також варто відзначити потенційного конкурента - ТОВ «ZAMMLER», найбільшого логістичного оператора в Україні, який забезпечує широкий спектр перевезень, охоплюючи не лише автомобільний сегмент. Враховуючи дії цих конкурентів, ТОВ «Акріс-Логістик» виробляє стратегічні рішення для збереження і підвищення своєї конкурентоспроможності.

Таким чином, визначено, що ТОВ «Акріс-Логістик» виступає лідером у галузі транспортної логістики на території Житомирщини, пропонуючи широкий спектр високоякісних послуг, таких як вантажні перевезення, складське зберігання, митне оформлення та інші логістичні рішення. Компанія володіє лінійно-функціональною структурою, що дозволяє залучати фахівців для підтримки процесів ухвалення рішень.

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства

В сучасних умовах проведення діагностики фінансово-економічного стану підприємства визначається як одна з ключових стратегічних дій для забезпечення стійкого функціонування та успішного розвитку бізнесу. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства є критично важливою для його життєздатності та конкурентоспроможності. Проведення діагностики дозволяє підприємствам вчасно виявляти фінансові проблеми та ризики, що допомагає їм уникнути серйозних фінансових труднощів. Цей процес допомагає підприємствам встановлювати ефективні системи контролю та управління фінансами для забезпечення стабільності та ефективності діяльності.

Проведення діагностики сприяє вчасному виявленню можливостей для оптимізації використання фінансових ресурсів та збільшення прибутковості підприємства. Врахування показників фінансово-економічного стану є важливим для прийняття інвестиційних рішень та привертання додаткового капіталу для розвитку бізнесу. Проведення діагностики є складовою частиною ефективного управління ризиками та підвищення фінансової стійкості підприємства. Загальність та точність інформації, отриманої під час діагностики, допомагає керівництву приймати обґрунтовані стратегічні та тактичні рішення для досягнення поставлених цілей та забезпечення успішного розвитку підприємства.

Діагностика фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» є систематичним процесом оцінки його фінансового та економічного здоров'я, включаючи аналіз фінансових звітів, внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на його функціонування.

Основною метою діагностики є виявлення поточного стану фінансів та ефективності управління ресурсами підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» з метою розробки стратегій подальшого розвитку та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Діагностика фінансово-економічного стану

підприємства є важливим інструментом для забезпечення його стійкості, конкурентоспроможності та успішного функціонування в умовах ринкової економіки.

Динаміка формування основних економічних показників діяльності ТОВ «Акріс-Логістик» представлена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні економічні показники діяльності ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід, тис. грн.	265898	197849	213167	-52731	-19,83
Валовий прибуток, тис. грн.	50729	29610	34176	-16553	-32,63
Чистий прибуток, тис. грн.	15483	6559	7142	-8341	-53,87
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	239752,0	247933,5	250193,0	10441,0	4,35
Середньорічна вартість необоротних активів, тис. грн.	76497,5	73657,0	98140,0	21642,5	28,29
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	163254,5	174276,5	152053,0	-11201,5	-6,86
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	154	149	141	-13	-8,44
Фондовіддача, грн.	3,48	2,69	2,17	-1,30	-37,51
Фондомісткість, грн.	0,03	0,03	0,04	0,01	46,97
Фондоозброєність, тис. грн /ос.	496,74	494,34	696,03	199,29	40,12
Продуктивність праці, тис. грн. /ос.	1726,61	1327,85	1511,82	-214,79	-12,44
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,63	1,14	1,40	-0,23	-13,93

Даний аналіз показує динаміку основних економічних показників діяльності ТОВ «Акріс-Логістик» протягом трьох років - з 2021 по 2023 рік. Основні показники, такі як чистий дохід, валовий прибуток та чистий прибуток, зазнали суттєвого зменшення протягом цього періоду. Наприклад, чистий дохід зменшився на 19,83%, валовий прибуток на 32,63%, а чистий прибуток - на 53,87%.

Середньорічна вартість активів зросла на 4,35%, але цей ріст переважно пов'язаний зі збільшенням вартості необоротних активів на 28,29%, тоді як середньорічна вартість оборотних активів зменшилась на 6,86%. Це може свідчити про зміни в структурі активів підприємства.

Середньооблікова чисельність працівників також зменшилась на 8,44%, що

може вказувати на оптимізацію робочої сили відповідно до зміни обсягів виробництва або інших факторів. Фондовіддача та фондомісткість вказують на ефективність використання ресурсів та їх співвідношення, при цьому фондівіддача зменшилась на 37,51%, а фондомісткість зросла на 46,97%.

Фондоозброєність, яка відображає обсяг капіталовкладень на одного працівника, зросла на 40,12%, що може свідчити про інтенсивний розвиток підприємства. Продуктивність праці, обчислена за формулою вартості виробленої продукції на одного працівника, зменшилась на 12,44%. Коефіцієнт оборотності оборотних активів зменшився на 13,93%, що може вказувати на менш ефективне використання оборотних активів у виробничому процесі.

У сучасних умовах проведення діагностики майнового стану підприємства виявляється надзвичайно важливим в контексті забезпечення стабільності та успішного функціонування бізнесу. Відтак, проведення діагностики майнового стану стає ключовим етапом для підприємства, оскільки це дозволяє здійснити об'єктивну оцінку всіх аспектів його майнових ресурсів та їх використання. Враховуючи постійні зміни у глобальному ринковому середовищі, діагностика майнового стану дозволяє підприємствам адаптуватися до нових умов та вчасно реагувати на зміни. Проведення цієї діагностики також сприяє виявленню потенційних ризиків та недоліків у майновому портфелі, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Здійснення діагностики майнового стану допомагає підприємствам підтримувати конкурентоспроможність, шляхом забезпечення ефективного використання майнових ресурсів. Також, цей процес сприяє оптимізації фінансових потоків та зменшенню витрат, що має вирішальне значення для фінансової стійкості підприємства. Діагностика майнового стану підприємства є необхідною складовою стратегічного управління, оскільки вона дозволяє визначити потенційні можливості для подальшого розвитку та уникнути можливих загроз. Таким чином, проведення діагностики майнового стану в сучасних умовах є не лише необхідністю, але і стратегічним кроком для забезпечення успішного функціонування та сталого розвитку підприємства.

Характеристика майна підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та джерел його формування за балансом представлена у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Характеристика майна підприємства ТОВ «Акріс-Логістик»
та джерел його формування за балансом

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+, –	%	п.с.
Активи									
1. Необоротні активи:	74795	30,37	72519	29,05	123761	49,35	48966	65,47	18,98
в т.ч. основні засоби	74258	30,15	71502	28,65	65742	26,21	-8516	-11,47	-3,94
2. Оборотні активи	171468	69,63	177085	70,95	127021	50,65	-44447	-25,92	-18,98
в т.ч. запаси	54707	22,21	89519	35,86	83246	33,19	28539	52,17	10,98
дебіторська заборгованість	113934	46,27	85022	34,06	39679	15,82	-74255	-65,17	-30,44
грошові кошти	2186	0,89	2130	0,85	3196	1,27	1010	46,20	0,39
Пасиви									
1. Власний капітал	191798	77,88	191850	76,86	190900	76,12	-898	-0,47	-1,76
в т.ч. зареєстрований капітал	4205	1,71	4205	1,68	4205	1,68	0	0,00	-0,03
Нерозподілений прибуток	16708	6,78	205	0,08	750	0,30	-15958	-95,51	-6,49
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	5712	2,32	5892	2,36	6930	2,76	1218	21,32	0,44
2. Поточні зобов'язання і забезпечення	48753	19,80	51862	20,78	52952	21,11	4199	8,61	1,32
Баланс	246263	100,00	249604	100,00	250782	100,00	4519	1,84	x

Аналізуючи представлені дані табл. 2.3, можна відзначити значні зміни в характеристиці майна підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та джерел його формування за період з 2021 по 2023 рік. У 2021 році необоротні активи становили 30,37% від загальної суми активів, а в 2023 році цей показник збільшився до 49,35%, що свідчить про значний ріст вартості необоротних активів. Особливо помітний ріст вартості основних засобів, що становить 26,21%, або 65,47% відносно 2021 року. У той же час, оборотні активи скоротилися на 25,92% порівняно з 2021 роком, досягнувши 50,65% від

загальної суми активів у 2023 році. Це обумовлено переважанням зниження обсягу дебіторської заборгованості, яка скоротилася на 65,17% з 2021 року, та виросла запасів на 52,17%. Ці зміни можуть вказувати на перебудову стратегії управління майном підприємства, зміну пріоритетів у розвитку бізнесу або економічні труднощі, що потребують уваги та коригування дій для забезпечення стабільності та успішного функціонування підприємства.

Визначено, що загальна вартість власного капіталу підприємства за 2023 рік становить 76,12% від загальної суми пасивів, що майже не змінилося порівняно з 2021 роком (-0,47%). Проте, нерозподілений прибуток втратив 95,51% своєї вартості відносно 2021 року, знизившись до 0,30%. Довгострокові зобов'язання і забезпечення зросли на 21,32% до 6930 тис. грн. у 2023 році порівняно з 2021 роком, в той час як поточні зобов'язання зросли на 8,61% до 52952 тис. грн. Загальний баланс підприємства зріс на 1,84% порівняно з 2021 роком, досягши 250782 тис. грн. у 2023 році.

Діагностика фінансових результатів діяльності підприємства стає надзвичайно важливою для забезпечення його конкурентоспроможності та стійкості. Детальний аналіз фінансових результатів дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам отримувати об'єктивну інформацію про фінансове здоров'я підприємства. Діагностика фінансових результатів дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони фінансової діяльності підприємства, що дає можливість вчасно вживати заходів для поліпшення його фінансового стану. Оцінка фінансових результатів підприємства є важливою складовою стратегічного управління, оскільки вона надає інформацію для прийняття стратегічних рішень щодо подальшого розвитку.

Діагностика дозволяє виявляти тенденції та прогалини в фінансовій діяльності, що допомагає уникати можливих проблем у майбутньому. Важливість діагностики фінансових результатів підприємства полягає також у її впливі на прийняття рішень інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами. Ця інформація дозволяє підприємству планувати свою діяльність та розвиток на майбутнє, максимізуючи його потенціал та

ефективність. У світлі цих фактів проведення діагностики фінансових результатів діяльності підприємства стає ключовим елементом його успішного управління та розвитку.

Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» проаналізовано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Механізм формування фінансових результатів діяльності
підприємства ТОВ «Акріс-Логістик», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	265898	197849	213167	-52731	-19,83
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	215169	168239	178991	-36178	-16,81
Валовий прибуток	50729	29610	34176	-16553	-32,63
Інші операційні доходи	6321	5041	6912	591	9,35
Адміністративні витрати	5701	6166	7543	1842	32,31
Витрати на збут	8717	4830	5598	-3119	-35,78
Інші операційні витрати	20702	13457	15221	-5481	-26,48
Фінансовий результат від операційної діяльності	21930	10198	12726	-9204	-41,97
Фінансові витрати	1553	1488	1612	59	3,80
Інші витрати	8	5	6	-2	-25,00
Фінансовий результат до оподаткування	20424	8715	11122	-9302	-45,54
Чистий фінансовий результат	15483	6559	7142	-8341	-53,87

За наведеними даними видно, що чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 19,83% відносно 2021 року, виходячи на рівень 213167 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції також скоротилась на 16,81%, що призвело до зменшення валового прибутку на 32,63% порівняно з попереднім роком. Інші операційні доходи збільшилися на 9,35%, але цей приріст не вдалося компенсувати зростання адміністративних та витрат на збут, які збільшилися на 32,31% і 35,78% відповідно.

Варто відзначити, що фінансовий результат від операційної діяльності втратив понад 41,97% від свого попереднього показника, досягаючи 12726 тис.

грн. Фінансовий результат до оподаткування також показав значне зменшення на 45,54%, досягнувши 11122 тис. грн. Чистий фінансовий результат виявився від'ємним, зі зменшенням на 53,87% порівняно з 2021 роком.

Результати проведеного дослідження дозволяють відзначити загальну тенденцію зниження фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» протягом досліджуваного періоду. Зменшення чистого фінансового результату свідчить про потребу в удосконаленні стратегій управління та зменшення витрат для поліпшення фінансової стабільності підприємства.

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» представлена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Динаміка показників оцінки фінансового стану підприємства
ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Коефіцієнт загальної ліквідності	3,52	3,41	2,40	-1,12	-31,80
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,04	0,04	0,06	0,02	34,61
Чистий оборотний капітал, тис.грн.	122715	125223	74069	-48646	-39,64
Коефіцієнт автономії	0,78	0,77	0,76	-0,02	-2,26
Коефіцієнт фінансової залежності	1,28	1,30	1,31	0,03	2,31
Коефіцієнт фінансової стійкості	3,52	3,32	3,19	-0,33	-9,47
Коефіцієнт оборотності активів	1,11	0,80	0,85	-0,26	-23,18
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,44	1,03	1,11	-0,33	-22,90
Рентабельність господарської діяльності, %	8,16	4,52	5,36	-2,80	x
Рентабельність власного капіталу, %	8,41	3,42	3,73	-4,68	x
Рентабельність продукції, %	15,82	10,39	10,95	-4,87	x

Аналіз показав, що коефіцієнт загальної ліквідності скоротився на 31,80% у порівнянні з 2021 роком, досягнувши рівень 2,40. Це може вказувати на зменшену здатність підприємства виплатити свої поточні зобов'язання. Коефіцієнт абсолютної ліквідності підвищився на 34,61%, до 0,06, що може свідчити про певне поліпшення фінансової готовності підприємства. Чистий оборотний капітал скоротився на 39,64% у порівнянні з 2021 роком,

досягнувши 74069 тис. грн., що може вказувати на зменшену ефективність управління оборотним капіталом. Коефіцієнт автономії зменшився на 2,26%, до 0,76, що може свідчити про певне зменшення фінансової незалежності підприємства.

В цілому визначено, що коефіцієнт фінансової стійкості зменшився на 9,47% у порівнянні з 2021 роком, досягнувши 3,19. Це може вказувати на зменшену здатність підприємства забезпечити свою фінансову стабільність. Коефіцієнт оборотності активів зменшився на 23,18%, досягнувши 0,85, що може свідчити про погіршення ефективності використання активів. Рентабельність господарської діяльності скоротилась на 2,80% у порівнянні з 2021 роком, рентабельність власного капіталу - на 4,68%, а рентабельність продукції - на 4,87%. Це може свідчити про загальне зниження прибутковості підприємства і необхідність удосконалення стратегій управління та оптимізації виробничих процесів у ТОВ «Акріс-Логістик».

2.3. Оцінка існуючої системи управління власним капіталом на підприємстві

Дослідження показують, що формування позитивного чистого фінансового результату підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» тісно пов'язане з ефективним управлінням та використанням власного капіталу, який відіграє ключову роль у фінансовому забезпеченні активності підприємства. Отже, належне аналізування стану власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» має велике значення для забезпечення успішної фінансової діяльності та досягнення позитивних результатів. Такий аналіз необхідно проводити ретельно та всебічно, оскільки він дозволяє отримати повний обсяг інформації про стан капіталу підприємства, виявити його потенційні сильні та слабкі сторони, а також визначити можливості для подальшого розвитку та оптимізації фінансових процесів [43, с.412].

Основними завданнями такого аналізу є визначення структури власного

капіталу, оцінка його ефективності та рентабельності, аналіз забезпечення платоспроможності та фінансової стабільності. Такий підхід дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно використовується капітал підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та як він сприяє досягненню стратегічних цілей [53, с.116].

Ураховуючи важливість власного капіталу як стратегічного ресурсу для підприємства, проведення аналізу стає необхідним етапом у процесі управління фінансами та прийняття управлінських рішень. Особливу увагу слід приділяти ретельному збору та аналізу фінансових даних, що стосуються капіталу, для забезпечення об'єктивності та достовірності результатів аналізу.

Аналіз власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» має такі основні цілі:

- виявити основні джерела формування власного капіталу та визначити наслідки їх змін для фінансової стійкості підприємства;
- визначити правові, договірні та фінансові обмеження в розпорядженні поточним і нерозподіленим прибутком;
- оцінити пріоритетність прав на отримання дивідендів;
- виявити пріоритетність прав власників у разі ліквідації підприємства.

Формування власного капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» базується на внесках грошових коштів від засновників (власників) або інших активів, а також на сумі прибутку, що залишається на балансі підприємства. Цей процес є ключовим для стабільності фінансового положення компанії та реалізації її господарської діяльності.

На власний капітал впливає безліч факторів, серед яких важливе значення має правильна оцінка необоротних активів, обсяг дарованого капіталу, а також результати виробничої, маркетингової та фінансової діяльності підприємства. Кожен з цих чинників має вагому роль у формуванні та підтримці стабільності власного капіталу, визначаючи його рівень і здатність підтримувати ефективну фінансову базу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик».

Проведемо групування основних даних та відобразимо їх динаміку, а саме здійснимо аналіз динаміки по таким показникам: загальна сума активів, загальна сума зобов'язань та власний капітал ТОВ «Акріс-Логістик» (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки балансу ТОВ «Акріс-Логістик»

Складова балансу	Роки	Сума, тис. грн.	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
Усього активів	2021	246263	-	-
	2022	249604	3341	1,36
	2023	250782	1178	0,47
Усього зобов'язань	2021	54465	-	-
	2022	57754	3289	6,04
	2023	59882	2128	3,68
Усього власного капіталу	2021	191798	-	-
	2022	191850	52	0,03
	2023	190900	-950	-0,50

Як бачимо, у 2023 році зросла загальна сума активів на 1178 тис. грн., що на 0,47 % більше, ніж у 2022 році. Загальні зобов'язання підприємства у 2023 році становили 59882 тис.грн., що на 2128 тис.грн., або на 3,68 % більше, ніж у 2022 році. Власний капітал підприємства у 2023 році скоротився на 950 тис.грн., або на 0,50 %, що склало 190900 тис.грн.

Далі проаналізуємо структуру пасиву балансу ТОВ «Акріс-Логістик», що характеризує джерела коштів компанії, що і відображають умови, форми та напрями використання капіталу підприємства (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз власного капіталу в структурі пасиву балансу ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2023 р. до 2021 р.
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	
Власний капітал	191798	77,88	191850	76,86	190900	76,12	-1,76
Довгострокові та поточні зобов'язання	54465	22,12	57754	23,14	59882	23,88	1,76
Разом	246263	100,00	249604	100,00	250782	100,00	x

Аналіз показав, що в структурі формування пасивів підприємства власний капітал займає велику частку. Так у 2023 році питома вага власного капіталу становила 76,12 %, що на 1,76 пунктів структури менше, ніж у 2021 році. Довгострокові та поточні зобов'язання становлять 23,88 % в структурі пасивів підприємства ТОВ «Акріс-Логістик».

Аналіз динаміки формування власного капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» представлено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз динаміки джерел формування власного капіталу

ТОВ «Акріс-Логістик», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Зареєстрований капітал	4205	4205	4205	0	0,00
Капітал в дооцінках	28794	28641	28442	-352	-1,22
Додатковий капітал	141040	157748	157952	16912	11,99
Резервний капітал	1051	1051	1051	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	16708	205	750	-15958	-95,51
Усього власний капітал	191798	191850	190900	-898	-0,47

Аналіз показав, що у 2023 році вартість власного капіталу підприємства становила 190900 тис.грн., що на 898 тис.грн., або на 0,47 % менше, ніж у 2021 році. В динаміці відбулося збільшення за такими статтями формування власного капіталу, як додатковий капітал на 16912 тис.грн., або на 11,99 %. Водночас, відбулося скорочення нерозподіленого прибутку підприємства на 15958 тис.грн., або на 95,51 %, капіталу у дооцінках на 352 тис.грн., або на 1,22 %. В динаміці вартість зареєстрованого капіталу підприємства залишається незмінною в обсязі 4205 тис.грн.

Аналіз структури формування власного капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» представлено у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Аналіз структури джерел формування власного капіталу

ТОВ «Акріс-Логістик», %

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	
Зареєстрований капітал	2,19	2,19	2,20	0,01
Капітал в дооцінках	15,01	14,93	14,90	-0,11
Додатковий капітал	73,54	82,22	82,74	9,21
Резервний капітал	0,55	0,55	0,55	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	8,71	0,11	0,39	-8,32
Усього власний капітал	100,00	100,00	100,00	0,00

Результати проведеного аналізу засвідчують, що найбільшу питому вагу в структурі джерел формування власного капіталу займає додатковий капітал підприємства, а саме 82,74 % у 2023 році, що на 9,21 пункт більше, ніж у 2021 році. Вагому частку в структурі джерел формування власного капіталу займає капітал у дооцінках підприємства, а саме 14,90 % у 2023 році, що на 0,11 пунктів менше, ніж у 2021 році.

Важливим аспектом аналізу власного капіталу підприємства є оцінка його достатності для формування активів компанії відповідно до їх призначення, що визначається цільовим фінансуванням конкретних активів. Цей принцип, який полягає в відповідності між джерелами фінансування та активами, відомий як «золоте правило балансу». Джерелами фінансування необоротних активів зазвичай виступають власний капітал та сторонні капіталовкладення, які залучаються на довгостроковій основі [64, с.225].

Однак існують випадки, коли фінансування необоротних активів здійснюється за рахунок короткострокових зобов'язань, що може свідчити про нецільове використання коштів. Залучення короткострокових зовнішніх джерел фінансування для необоротних активів може вказувати на фінансові труднощі підприємства. У свою чергу, оборотні активи зазвичай формуються за рахунок власного капіталу та короткострокових позичень [70, с.112].

Хоча можливе також фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел. Перш ніж розглядати ефективність формування майнового потенціалу за показниками власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик», необхідно провести аналіз зазначених аспектів (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Аналіз ефективності формування майнового потенціалу за показниками власного капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик», тис.грн.

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
1	2	3	4	5	6
Необоротні активи	74795	72519	123761	48966	65,47
Довгострокові зобов'язання	5712	5892	6930	1218	21,32
Поточні активи	171468	177085	127021	-44447	-25,92

Продовження таблиці 2.10

1	2	3	4	5	6
Поточні зобов'язання	48753	51862	52952	4199	8,61
Власний капітал	191798	191850	190900	-898	-0,47
Власний необоротний капітал	69083	66627	116831	47748	69,12
Власні оборотні активи (чистий робочий капітал)	122715	125223	74069	-48646	-39,64

Результати проведеного дослідження засвідчили, що власний необоротний капітал ТОВ «Акріс-Логістик» у 2023 році склав 116831 тис.грн., що на 47748 тис.грн., або на 69,12 % більше, ніж у 2021 році. Результати проведеного дослідження засвідчили, що власний оборотний капітал (чистий робочий капітал) ТОВ «Акріс-Логістик» у 2023 році склав 74069 тис.грн., що на 48646 тис.грн., або на 39,64 % менше, ніж у 2021 році.

Система показників оцінки ефективності формування та використання власного капіталу підприємства містить наступні індикатори [5; 23]:

1. Показники оцінювання фінансової стійкості.
2. Показники оцінювання ділової активності.
3. Показники рентабельності господарської діяльності.

Дослідження цих показників в сукупності дає можливість провести комплексне оцінювання ефективності власного капіталу підприємства.

Проведемо оцінювання ефективності формування та використання власного капіталу за показниками фінансової стійкості підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та результати занесемо до табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Аналіз ефективності формування та використання власного капіталу за показниками фінансової стійкості підприємства ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,78	0,77	0,76	-0,02	-2,26
Коефіцієнт фінансової залежності	0,22	0,23	0,24	0,02	7,96
Коефіцієнт фінансової стабільності	3,52	3,32	3,19	-0,33	-9,47
Коефіцієнт фінансового ризику	0,28	0,30	0,31	0,03	10,46
Коефіцієнт захисту власного капіталу	0,74	0,83	0,83	0,09	12,43

Продовження таблиці 2.11

1	2	3	4	5	6
Коефіцієнт ризику власного капіталу	0,35	0,21	0,20	-0,15	-42,66
Коефіцієнт захисту статутного капіталу	0,25	0,25	0,25	0,00	0,00
Коефіцієнт розвитку підприємства за рахунок самофінансування	-0,14	-2,52	0,08	0,22	-153,46
Індекс постійного активу	0,39	0,38	0,65	0,26	66,25

Отже, коефіцієнт фінансової незалежності показує, яка частка власного капіталу у загальній сумі капіталу підприємства. За результатами проведених розрахунків встановлено, що у 2023 році 76 % капіталу підприємства сформовано за рахунок джерел власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової залежності показує частку залученого капіталу в загальній сумі капіталу підприємства. Фактично він є оберненим до коефіцієнту фінансової незалежності. У 2023 році значення цього індикатора становило 24 %, що більше на 2 пункти, ніж у 2021 році.

Коефіцієнт фінансової стабільності показує у скільки разів сума власного капіталу перевищує розмір залученого капіталу. Так, у 2021 році значення цього показника становило 3,52, а у 2023 році відбулося скорочення на 0,33 пункти до рівня 3,19. Отже, підприємство втратило фінансову стабільність.

Коефіцієнт фінансового ризику показує у скільки разів сума залученого капіталу перевищує суму власного капіталу. Він підтверджує висновки за попереднім індикатором щодо певної втрати фінансової стабільності підприємством.

Коефіцієнт захисту власного капіталу демонструє частину власного капіталу, що виконує захисну функцію на підприємстві. У 2023 році підприємство мало високе значення цього індикатора на рівні 0,83, що на 0,09 пункти більше, ніж у 2021 році. Високе значення свідчить про значний резервний фонд та додатково вкладений капітал, що може бути використаним у випадку виникнення непередбачуваних процесів на підприємстві та погіршенні типу фінансової стійкості.

Значення коефіцієнта ризику власного капіталу є свідченням рівня ризику втрати підприємством суми свого статутного капіталу та накопиченого

нерозподіленого прибутку. У випадку відхилення від нормативного значення знижується довіра до самого підприємства, адже у випадку виникнення кризових ситуацій існує ризик неповернення коштів кредиторів. Нормативним значенням є 5 та вище. Фактично підприємство характеризується низькими значеннями даного коефіцієнта, 0,35 у 2021 році та 0,20 у 2023 році. У випадку відхилення доцільно працювати в напрямку збільшення статутного капіталу підприємства.

Коефіцієнт захисту статутного капіталу вказує на захищеність статутного капіталу у випадку виникнення складних непередбачуваних ситуацій на підприємстві. Якщо значення показника низьке, наприклад дорівнює нулю, то це пряме порушення законодавства. Відповідно до діючого законодавства коефіцієнт повинен бути не меншим 0,15. Якщо значення показника є нижчим, то рекомендовано протягом наступних років, відповідно до законодавства, кожен рік збільшувати резервний фонд на 5 %. В нашому випадку у аналізованому періоді значення показника було в межах нормативу та складало 0,25.

Коефіцієнт розвитку підприємства самофінансуванням означає здатність підприємства розвиватися за рахунок проведення ефективної діяльності, що приносить значний прибуток. Низькі значення показника у 2021-2023 роках свідчать, що більшість прибутку підприємства було виведено з обороту, зокрема для виплати дивідендів акціонерам.

Індекс постійного активу відображає суму необоротних активів, що припадають на 1 гривню власного капіталу. У 2023 році значення цього індикатора становило 0,65, що на 0,26 пункти більше, ніж у 2021 році.

Проведемо оцінювання ефективності формування та використання власного капіталу за показниками ділової активності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та результати занесемо до табл. 2.12.

Отже, прибутковий підхід оцінки вартості капіталу передбачає, що плата за його використання є сума прибутку, яке отримало підприємство. Адже фактично вартість капіталу, що належить акціонерам, зросла на цю суму. Якщо

вартість власного капіталу є високою, то підприємству доцільно залучати альтернативні джерела коштів – позикові. За результатами проведених розрахунків визначено, що вартість власного капіталу підприємства у 2021-2023 роках є невисокою, а тому залучать позикові кошти недоцільно.

Таблиця 2.12

Аналіз ефективності формування та використання власного капіталу за показниками ділової активності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Вартість власного капіталу згідно прибуткового підходу	0,08	0,03	0,04	-0,05	-55,64
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,44	1,03	1,11	-0,33	-22,90
Тривалість обороту власного капіталу	252,66	353,88	327,69	75,03	29,70

Показник оборотності власного капіталу вказує скільки товарів та послуг підприємство змогло виробити на надати клієнтам у поточному році на кожну гривню вкладеного власного капіталу. Постійне підвищення інтенсивності використання власного капіталу є позитивною тенденцією. У 2023 році коефіцієнт оборотності власного капіталу становив 1,11, що на 0,33 пункти менше, ніж у 2021 році. Тривалість обороту власного капіталу підприємства набула тенденцію до зростання, що відображає скорочення інтенсивності використання власного капіталу. У 2023 році значення цього індикатора становило 327,69 дня, що на 75,03 дні, або на 29,70 % більше, ніж у 2021 році.

Проведемо оцінювання ефективності формування та використання власного капіталу за показниками рентабельності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» та результати занесемо до табл. 2.13.

Рентабельність власного капіталу дозволяє визначити ефективність власного капіталу підприємства, тобто коштів, що належать акціонерам. Зазвичай, високе значення показника є позитивним показником. У свою чергу низьке значення свідчить про неефективний рух капіталу на підприємстві, що призводить до зменшення його вартості. Позитивною тенденцією протягом декількох років є висхідна динаміка.

Таблиця 2.13

Аналіз ефективності формування та використання власного капіталу за показниками рентабельності підприємства ТОВ «Акріс-Логістик»

Показники	Роки			2023 р. до 2021 р.	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	+, –	%
Рентабельність власного капіталу (за валовим прибутком)	26,45	15,43	17,90	-8,55	-32,31
Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком)	8,07	3,42	3,74	-4,33	-53,66
Період окупності власного капіталу	0,12	0,29	0,27	0,14	115,77

Отже, за результатами проведеного аналізу визначено, що на протязі 2021-2023 років рентабельність власного капіталу скоротилась, що слід вважати негативною тенденцією. Водночас, період окупності власного капіталу збільшився на 115,77 % та у 2023 році склав 0,27.

З метою вивчення ефективності формування власного капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» ми дослідили модель DuPont, яка відома як ефективний інструмент управління фінансовою конкурентоспроможністю підприємства та його ресурсним потенціалом в цілому. Ця модель дозволяє визначити елементи господарської діяльності, які створюють умови для позитивного або негативного формування, накопичення та використання власного капіталу підприємства. Адаптована модель DuPont для ТОВ «Акріс-Логістик» була побудована нами та представлена у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Розрахунок параметрів фінансової конкурентоспроможності за показником рентабельності власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» у моделі DuPont

Показники	Алгоритм розрахунку	Роки		
		2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
1. Обсяг господарської діяльності за витратами (валова продукція), тис. грн.	1	256791	196341	212951
2. Дохід сукупний (господарський потенціал), тис. грн.	2	272274	202900	220093
3. Ціна одиниці продукції (витрати), грн.	3=2/1	1,06	1,03	1,03
4. Змінні витрати, тис. грн.	4	215169	168239	178991

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4	5
5. Змінні витрати на 1 грн. чистого доходу, грн.	$5=4/2$	0,79	0,83	0,81
6. Постійні витрати, тис. грн.	6	41622	28102	33960
7. Витрати всього, тис. грн.	$7=4+6=1$	256791	196341	212951
8. Чистий прибуток, тис. грн.	$8=2-7$	15483	6559	7142
9. Прибутковість (рентабельність) чистого доходу, %	$9=8/2*100$	5,69	3,23	3,24
10. Прибутковість (рентабельність) активів, %	$10=8/13*100$	6,30	2,63	2,85
11. Завантаження активів, грн.	$11=2/13$	1,11	0,81	0,88
12. Прибутковість (рентабельність) власного капіталу, %	$12=8/19*100$	8,07	3,42	3,74
13. Активи (майновий потенціал), тис. грн.	$13=14+15+16+17$	245696	249242	250218
14. Необоротні активи, тис. грн.	14	74795	72519	123761
15. Дебіторська заборгованість, тис. грн.	15	113934	85022	39679
16. Запаси, тис. грн.	16	54707	89519	83246
17. Грошові кошти та інші оборотні активи, тис. грн.	17	2260	2182	3532
18. Фінансові ресурси, тис. грн.	$18=13$	245696	249242	250218
19. Власний капітал (вартісний потенціал), тис. грн.	19	191798	191850	190900
20. Зобов'язання, тис. грн.	$20=13-19$	53898	57392	59318
21. Загальна залежність активів	$21=18/19$	1,28	1,30	1,31
22. Загальна залежність активів (рекомендоване)		2,50	2,50	2,50

З цієї моделі можна зрозуміти, що успішність ТОВ «Акріс-Логістик» залежить від трьох основних факторів: рентабельності чистого доходу, завантаженості активів і структури джерел коштів, вкладених у це підприємство. Ці фактори відображають різні аспекти діяльності компанії: рентабельність чистого доходу показує ефективність її бізнес-потенціалу, завантаженість активів відображає майнові можливості, а структура джерел коштів - фінансовий стан. З цього можна зробити висновок, що ці фактори є ключовими для формування та розвитку підприємства, оскільки вони охоплюють всі аспекти його потенціалу як статичні, так і динамічні.

Усі ці фактори відображають специфіку діяльності ТОВ «Акріс-Логістик». Наприклад, у компаній, які залежать від капіталовіддачі, часто низькі показники капіталовіддачі, але висока рентабельність може компенсувати це.

Компанії зі значною залежністю від активів можуть мати стабільні доходи або велику кількість ліквідних активів.

Таким чином, за результатами дослідження можна зробити висновок, що власний оборотний капітал (чистий робочий капітал) ТОВ «Акріс-Логістик» у 2023 році склав 74069 тис. грн., що на 48646 тис. грн., або на 39,64 % менше, ніж у 2021 році. Виявлено, що є проблеми з раціональністю формування та використання власного капіталу, що відображається у скороченні його оборотності та ефективності використання. На рівні підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» висока рентабельність власного капіталу сприяє його стабільному зростанню. На рівні країни цей показник сприяє привабленню інвестицій, зростанню національного багатства, валового національного продукту та збільшенню зайнятості.

2.4. Напрями удосконалення управління власним капіталом на підприємстві

Управління власним капіталом на підприємстві є критично важливим аспектом для досягнення фінансової стійкості та успішного розвитку. Ефективне використання власних ресурсів дозволяє оптимізувати фінансові потоки і максимізувати прибуток. На тлі постійних змін у бізнес-середовищі, включаючи ризики та конкуренцію, постійне удосконалення стратегій управління капіталом стає необхідністю. Забезпечення ефективного використання капіталу сприяє підвищенню конкурентоспроможності та забезпечує стійкість підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» в умовах ринкової нестабільності [23]. Таким чином, постійне удосконалення управління власним капіталом є стратегічною необхідністю для ТОВ «Акріс-Логістик».

За результатами проведеного дослідження та з урахуванням поточного стану ефективності формування та використання власного капіталу на підприємстві вважаємо за доцільне представити альтернативні напрями удосконалення управління власним капіталом ТОВ «Акріс-Логістик» (рис. 2.2).

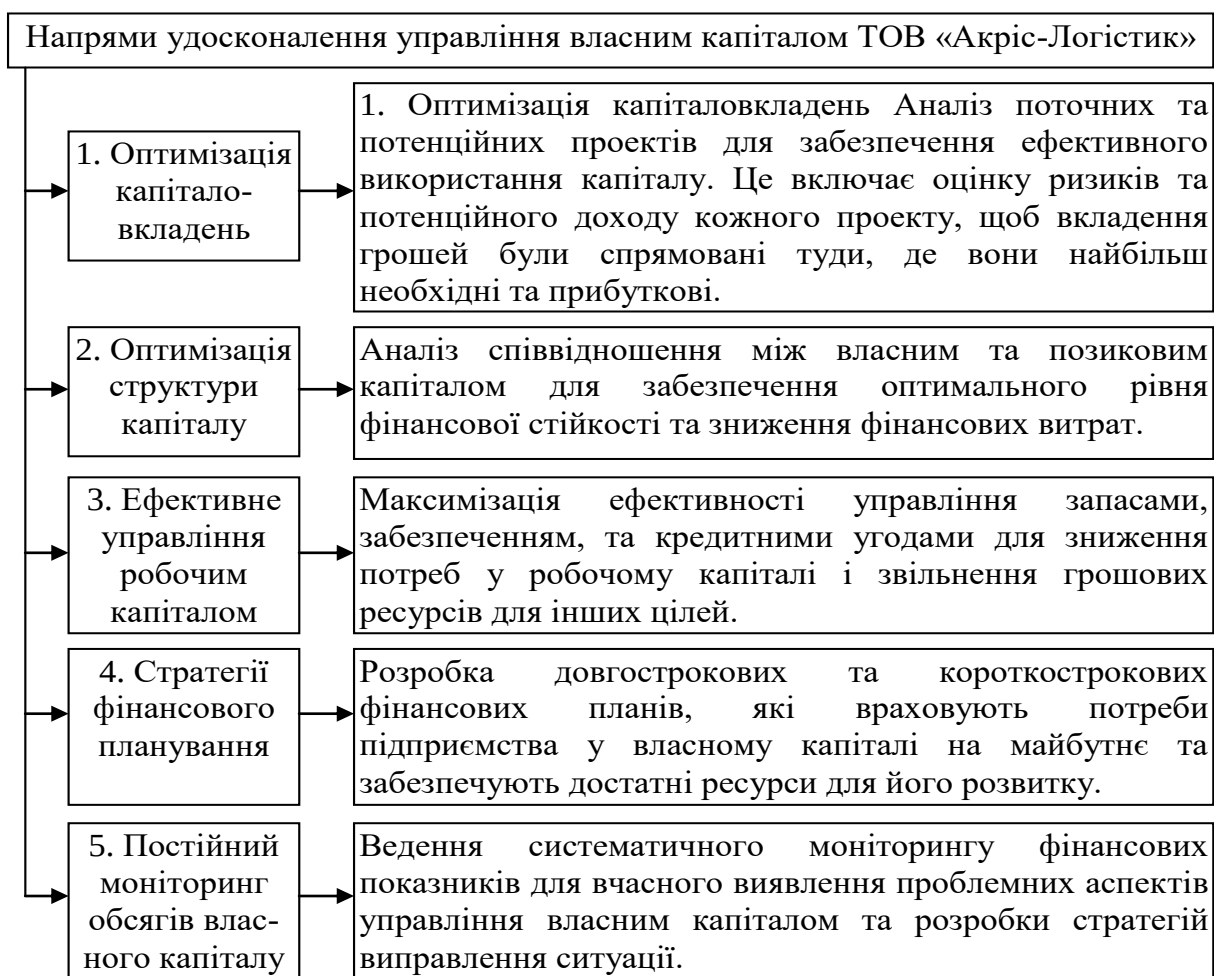

Рис. 2.2. Напрями удосконалення управління власним капіталом ТОВ «Акріс-Логістик»

Розглядаючи представлені альтернативні напрями, основний акцент припадає на завданні визначення оптимальної структури власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик», що означає встановлення оптимального співвідношення його компонентів. Важливо зазначити, що оптимальна структура капіталу є ключовою умовою для сталого розвитку підприємства. Рішення щодо вибору структури капіталу повинні бути зроблені в контексті фінансового плану, який враховує майбутні інвестиційні можливості, дивідендну політику та інші аспекти.

Прогнозування фінансових результатів і статей балансу, а також звіту про власний капітал може показати лише фінансові потреби, не забезпечуючи повної інформації про фінансові можливості ТОВ «Акріс-Логістик» у

майбутньому. Це підкреслює періодичність моделювання оптимальної структури власного капіталу і необхідність його проведення перед прогнозуванням [52].

Одна з ключових проблем при оптимізації структури власного капіталу полягає у різноманітності критеріїв оптимізації, що ускладнює вибір найбільш «кращого» варіанту фінансування підприємства. У світовій практиці фінансового менеджменту різні підходи намагаються спростити багатокритеріальне завдання оптимізації до однокритеріального або навіть відкидають більшість критеріїв, залишаючи лише один. Проте, залишається суттєва проблема – суб'єктивність дослідника, який визначає пріоритетність критеріїв відповідно до власних цілей та уподобань. Це створює складнощі у об'єктивному виборі оптимального варіанту структури капіталу [62, с.192].

У світлі сучасних підходів до оптимізації структури капіталу підприємств важливо проводити комплексні заходи, які враховують збалансованість декількох критеріїв. Наша думка полягає в тому, що процес оптимізації структури власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» має бути здійснений на основі трьох основних критеріїв (рис. 2.3).

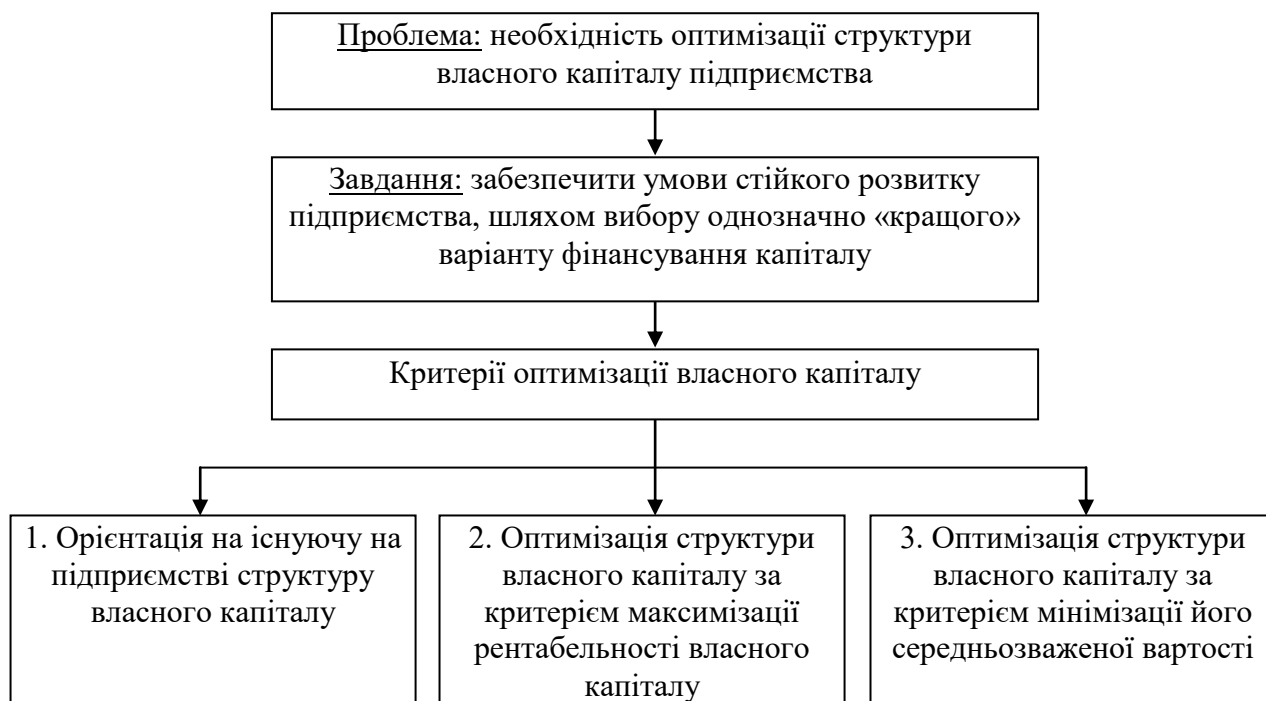

Рис. 2.3. Критерії оптимізації структури власного капіталу
ТОВ «Акріс-Логістик»

Можна зазначити, що оптимальна структура власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик», визначена за певним критерієм, є таким співвідношенням елементів власного капіталу, при досягненні якого значення цього критерію наближається до оптимального.

Управління структурою капіталу на підприємстві ТОВ «Акріс-Логістик» враховує два основних напрямки [41, с.115]:

- встановлення оптимальних рівнів використання власного та залученого капіталу, що відповідають конкретним потребам підприємства.
- забезпечення залучення на підприємство необхідних видів та обсягів капіталу для досягнення планованих показників структури капіталу.

Оптимізація структури фінансових ресурсів відбувається на засадах створення підприємства відповідними методами. Основними методами є ті, що предс тавлені на рис. 2.4.

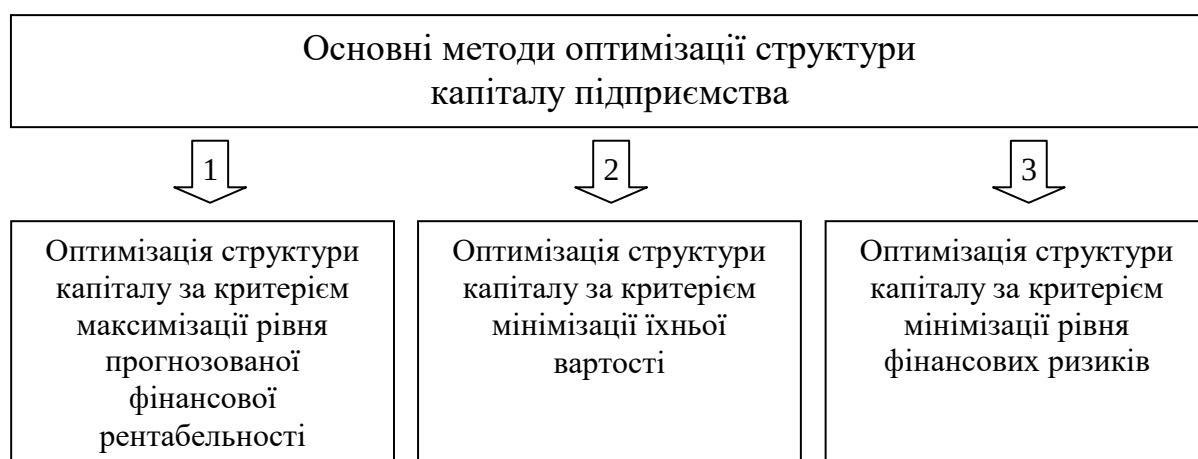

Рис. 2.4. Характеристика основних методів оптимізації структури капіталу ТОВ «Акріс-Логістик»

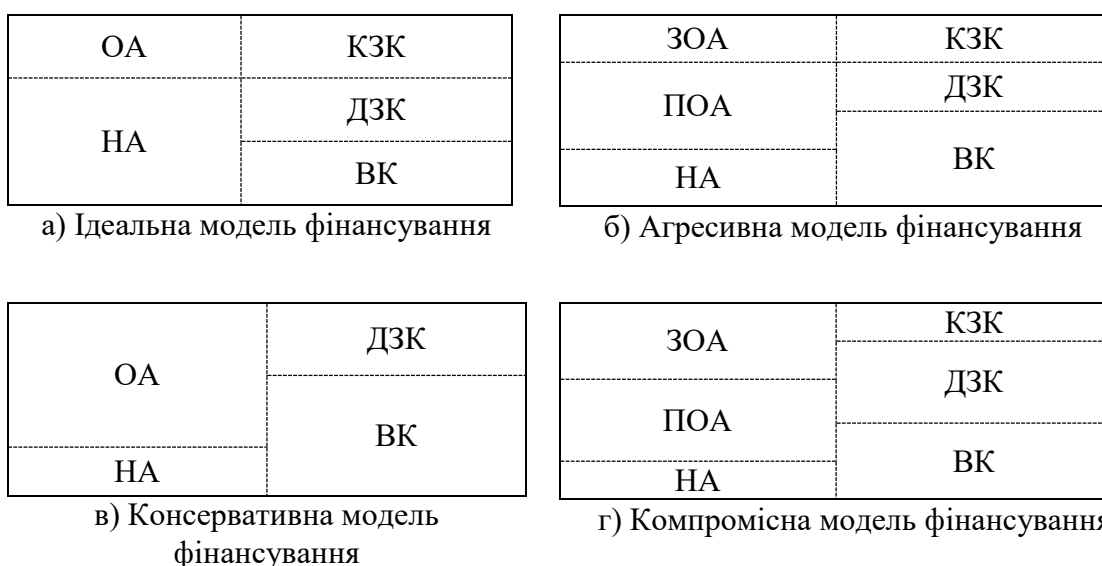
Підхід до забезпечення оптимальної фінансової структури капіталу на підприємстві ТОВ «Акріс-Логістик» за орієнтацією на мінімізацію рівня фінансових ризиків включає процес диференційованого вибору джерел фінансування різних складових активів.

В рамках теорії фінансового менеджменту існують різні стратегії фінансування активів, що базуються на відношенні менеджера до вибору

джерел покриття їх змінної частини, або, іншими словами, до вибору відносної величини чистого оборотного капіталу. Ці стратегії можуть бути представлені чотирма моделями поведінки: ідеальною, агресивною, консервативною та компромісною [8].

Вибір конкретної моделі стратегії фінансування полягає у визначенні відповідної частки капіталу, а саме довгострокових джерел фінансування, які розглядаються як джерело покриття оборотних активів. Іншими словами, алгоритм визначення чистого оборотного капіталу як різниці між довгостроковими джерелами фінансування необоротних активів та їхньою величиною може варіюватися в залежності від різних балансових рівнянь, що відображають вибір тієї чи іншої стратегії фінансування оборотних активів.

Графічне представлення відповідної моделі представлено на рис. 2.5.

Примітки: НА – необоротні активи; ОА – оборотні (поточні) активи ($ОА = ПОА + ЗОА$); ПОА – постійна частина оборотних активів; ЗОА – змінна частина оборотних активів; КЗК – короткостроковий залучений капітал; ДЗК – довгостроковий залучений капітал; ВК – власний капітал; ДДФ – довгострокові джерела фінансування (капітал) ($ДДФ = ВК + ДЗК$); ЧОК – чистий оборотний капітал ($ЧОК = ОА - КЗК$).

Рис. 2.5. Альтернативні стратегії фінансування активів та співвідношення власного і залученого капіталу підприємства ТОВ «Акріс-Логістик»

Ідеальна модель (рис. 2.5 а)) розроблена на основі взаємозв'язку між категоріями «оборотні активи» і «короткостроковий залучений капітал» і ґрунтується на їхній взаємній відповідності. Термін «ідеальна» тут не вказує на

досягнення ідеалу, а лише показує сполучення активів і джерел їхнього покриття на основі їхнього економічного значення. У цій моделі оборотні активи рівні короткостроковим пасивам, тобто чистий оборотний капітал дорівнює нулю. У реальному житті така модель майже не зустрічається, оскільки будь-яке підприємство має потребу у певній сумі коштів для підтримки поточних витрат. Крім того, з точки зору ліквідності вона є найбільш ризикованою, оскільки в умовах несприятливості підприємство може бути змушене продавати частину основних активів для покриття поточних зобов'язань перед кредиторами. Основна ідея цієї стратегії полягає в тому, що довгостроковий капітал використовується виключно як джерело покриття необоротних активів і збігається з їхньою величиною. Основне балансове рівняння (модель) буде мати такий вигляд [16, с.111]:

$$\text{ДДФ} = \text{НА або КЗК} = \text{ПОА} + \text{ЗОА} \quad (2.1)$$

Одна з найбільш реальних моделей стратегії фінансування активів ґрунтується на упевненості, що для забезпечення ліквідності, принаймні, необоротні активи та системна складова оборотних активів повинні бути покриті довгостроковими джерелами фінансування (капіталом). Розбіжність між цими моделями полягає в тому, які джерела фінансування і у якому співвідношенні обираються для покриття різних частин змінних оборотних активів.

У агресивній моделі (рис. 2.5 б)) довгостроковий капітал використовується для покриття необоротних активів та постійної частини оборотних активів, необхідної для здійснення господарської діяльності. Це означає, що чистий оборотний капітал точно відповідає цьому мінімуму ($\text{ЧОК} = \text{ПОА}$). У такому випадку змінні оборотні активи повністю покриваються короткостроковими пасивами. Основне балансове рівняння (модель) буде мати такий вигляд:

$$\text{ДДФ} = \text{НА} + \text{ПОА або КЗК} = \text{ЗОА} \quad (2.2)$$

За здатність забезпечувати ліквідність ця стратегія також вважається досить ризикованою, оскільки в реальній практиці обмежитися лише мінімумом оборотних активів практично неможливо. Тому що, хоча постійних

джерел фінансування в цьому випадку достатньо для покриття мінімуму оборотних активів, у періоди пікового попиту у підприємства може виявитися недостатньо вільних коштів для фінансування додаткових потреб у виробничих запасах. Іншими словами, тут спостерігається відносно високий поточний прибуток (з огляду на мінімальні витрати на підтримку поточних запасів) та великий ризик потенційних втрат через припинення діяльності або пропущені можливості заробітку у періоди зростання попиту на продукцію.

Консервативна модель (рис. 2.5 в)) передбачає, що змінні оборотні активи також фінансуються за рахунок довгострокових пасивів. У такому випадку короткострокової кредиторської заборгованості не виникає, а отже, немає й ризику втрати ліквідності. Чистий оборотний капітал точно відповідає за обсягом оборотним активам ($\text{ЧОК} = \text{ОА}$). Однак ця модель також має штучний характер. Вона ґрунтується на припущенні про встановлення довгострокових пасивів на рівні, що визначається наступним базовим балансовим рівнянням (моделлю) [16, с.112]:

$$\text{ДДФ} = \text{НА} + \text{ПОА} + \text{ЗОА} \text{ або } \text{КЗК} = 0 \quad (2.3)$$

З погляду ліквідності консервативна стратегія вважається найменш ризикованою, але водночас супроводжується відносно низьким поточним прибутком. Це через те, що підприємство змушене зберігати зайві запаси, витрачаючи додаткові кошти на їх підтримку. Очевидно, що замість витрат на надмірні запаси, можна вкласти ці кошти в оборот та отримати більше прибутку. Також важливо відзначити, що консервативна модель з економічної точки зору не є вигідною. У цьому випадку підприємство, по суті, відмовляється від кредиторської заборгованості, яка є безкоштовним джерелом фінансування.

Компромісна модель, відома також як модель «золота середина» (рис. 2.5 г)), вважається найбільш реалістичною. У цьому варіанті необоротні активи, постійні оборотні активи і близько половини змінних оборотних активів фінансуються за рахунок довгострокових джерел. Чистий оборотний капітал точно відповідає за обсягом постійної частини поточних активів і

половини змінних ($\text{ЧОК} = \text{ПОА} + 0,5 \times \text{ЗОА}$). Хоча у певні моменти підприємство може мати зайві оборотні активи, що може негативно вплинути на прибуток, це розглядається як плата за збереження належного рівня ліквідності та зменшення ризику втрати ліквідності. Ця стратегія передбачає встановлення довгострокових пасивів на рівні, що визначається наступним базовим балансовим рівнянням (моделлю) [16, с.112]:

$$\text{ДДФ} = \text{НА} + \text{ПОА} + 0,5 \cdot \text{ЗОА} \text{ або } \text{КЗК} = 0,5 \cdot \text{ЗОА} \quad (2.4)$$

Вибір моделі фінансування активів на підприємстві визначається відношенням менеджерів до фінансових ризиків. У сучасних умовах, коли довгострокові позики майже не доступні для підприємств, обрана стратегія фінансування активів буде базуватися на збалансованні власного та позикового (короткострокового) капіталу. Головною метою є оптимізація структури капіталу з цих позицій, щоб забезпечити належний рівень ліквідності та зменшити фінансові ризики.

Давайте розглянемо процес оптимізації структури капіталу з урахуванням мінімізації фінансових ризиків на прикладі ТОВ «Акріс-Логістик». Для цього спрогнозуємо зміну активів підприємства до 2025 року (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Вихідні дані для оптимізації структури капіталу ТОВ «Акріс-Логістик»
за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків, тис.грн.

Показники	2021 р.	2023 р.	Темп зростання 2023 р. до 2021 р.	Прогноз на 2025 р.
Середньорічна вартість необоротних активів	74795	123761	1,65	204784
Середньорічна вартість оборотних активів	171468	127021	0,74	94095
Змінні оборотні активи	30000	35000	1,17	40833
Середньорічна вартість активів	246263	250782	1,02	298879

Аналіз засвідчив, що до 2025 року середньорічна вартість необоротних активів підприємства збільшиться і досягне 204784 тис.грн. Прогнозується, що середньорічна вартість оборотних активів зменшиться, досягаючи 94095 тис.грн. На основі цього вважаємо, що оптимальна вартість змінної

частини оборотних активів ТОВ «Акріс-Логістик» у 2025 році становитиме 40833 тис.грн.

Отже, потрібно здійснити оптимізацію структури капіталу компанії ТОВ «Акріс-Логістик» за критерієм мінімізації фінансових ризиків за умови відповідних прогнозних даних на 2025 рік:

– запланована середньорічна вартість необоротних активів: 204784 тис. грн.;

– потреба в оборотних активах складає 94095 тис. грн., з них 40833 тис. грн. – змінні оборотні активи;

– потреба в активах складає 298879 тис. грн.

Обґрунтовано, що ТОВ «Акріс-Логістик» повинно застосовувати агресивний підхід, тому-що компанія володіє відповідним запасом фінансової потужності, а тому ризик втрачання ліквідності є виправданим.

Виходячи з представлених даних розраховуємо, що при агресивному підході до фінансування активів:

$ЗК_{короткостр.} = 40833 \text{ тис. грн.};$

$$ВК = 204784 + \frac{(94095 - 40833)}{2} = 231415 \text{ тис.грн.};$$

$ЗК_{довгостр.} = 298879 - 40833 - 231415 = 26631 \text{ тис.грн.}$

Відповідно структура капіталу, яка мінімізує рівень фінансових ризиків, буде складати:

$$\text{власний капітал} = \frac{231415}{298879} \cdot 100\% = 71,41\%;$$

$$\text{залучений капітал} = 100 - 71,41 = 28,59 \%,$$

де довгострокові зобов'язання (від загальної частини капіталу)

$$ЗК_{довгостр.} = \frac{26631}{298879} \cdot 100\% = 8,91\%$$

Отже, межі між максимально рентабельною та мінімально ризикованою структурою капіталу визначають поле вибору конкретних значень для підприємства. У процесі цього вибору враховуються раніше обговорені

фактори, що відображають індивідуальні особливості діяльності ТОВ «Акріс-Логістик».

Отже, вибір особливих підходів до фінансування активів підприємства залежить від ставлення фінансових менеджерів до ризику. Якщо у ТОВ «Акріс-Логістик» вірять, що короткострокові зобов'язання будуть легко погашені, застосування агресивного підходу дозволить їм заощадити значні кошти на відсотках за позиками. Протилежно, у випадку відсутності впевненості в тому, що зобов'язання можна постійно підтримувати на потрібному рівні (що характерно для вітчизняної економіки), поміркований або навіть консервативний підхід буде більш ефективним.

Узагальнимо результати представлених розрахунків щодо оптимізації структури капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» в табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Узагальнення результатів проведених розрахунків щодо оптимізації структури капіталу ТОВ «Акріс-Логістик» у 2025 році

Показники	Значення
Власний капітал, тис.грн.	231415
Залучений капітал, тис.грн.	67464
Довгострокові зобов'язання, тис.грн.	26631
Поточні зобов'язання, тис.грн.	40833
Частка власного капіталу, %	71,41
Частка залученого капіталу, %	28,59
Частка довгострокових зобов'язань, %	8,91

За результатами нашого дослідження можна скласти прогнозний (оптимізований) Звіт про фінансовий стан. В цьому звіті будуть відображені фактичні дані на початок звітного періоду за 2023 рік, а на його кінець – оптимізовані значення показників для ТОВ «Акріс-Логістик» (табл. 2.17).

У своїй діяльності підприємство повинно користуватися цим прогнозним «Звітом про фінансовий стан» як плановими орієнтирами для формування активів і зобов'язань, а також для визначення співвідношень між їхніми окремими елементами, в тому числі щодо прогнозування обсягів та структури власного капіталу.

Прогнозний (оптимізований) Звіт про фінансовий стан підприємства

ТОВ «Акріс-Логістик» на 2025 рік

Актив	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Незавершені капітальні інвестиції	1019	2500
Основні засоби	122742	202284
УСЬОГО НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	123761	204784
Запаси	83246	61667
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	17733	13136
Дебіторська заборгованість за розрахунками	16303	12077
Інша поточна дебіторська заборгованість	5643	4180
Гроші та їх еквіваленти	3196	2368
Витрати майбутніх періодів	564	418
Інші оборотні активи	336	249
УСЬОГО ОБОРОТНИХ АКТИВІВ	127021	94095
БАЛАНС	250782	298879
Пасив	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Зареєстрований капітал	4205	5097
Капітал в дооцінках	28442	34478
Додатковий капітал	157952	191474
Резервний капітал	1051	1274
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	750	909
УСЬОГО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	190900	231415
Довгострокові кредити банків	6930	26631
УСЬОГО ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	6930	26631
Векселі видані	12541	9671
Поточна заборгованість за зобов'язаннями	39360	30352
Інші поточні зобов'язання	1051	810
УСЬОГО ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	52952	40833
БАЛАНС	250782	298879

Таким чином, можна зробити висновок, що оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом визначається для кожного підприємства індивідуально, враховуючи його унікальні особливості. Під час розрахунку оптимального співвідношення власного та позикового капіталу важливо враховувати не лише вже існуючі методи оптимізації структури капіталу, але й показники резерву капіталу, рентабельності капіталу підприємства та його кредитоспроможності.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеної аналітичної оцінки сучасного стану та напрямів удосконалення управління власним капіталом підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Визначено, що транспортно-логістична компанія ТОВ «Акріс-Логістик» займає провідне місце у сфері транспортної логістики на території Житомирщини. Компанія спеціалізується на наданні диференційованих транспортно-логістичних послуг, включаючи вантажні перевезення, складське управління, митні операції та інші логістичні рішення. Місія ТОВ «Акріс-Логістик» полягає у забезпеченні найвищого рівня сервісу у сфері транспортно-логістичних послуг для своїх клієнтів. Це досягається завдяки спільним зусиллям команди, застосуванню передових технологій та ефективному управлінню сучасним складським комплексом.

2. Встановлено, що основні показники, такі як чистий дохід, валовий прибуток та чистий прибуток, зазнали суттєвого зменшення протягом цього періоду. Наприклад, чистий дохід зменшився на 19,83%, валовий прибуток на 32,63%, а чистий прибуток - на 53,87%. Середньорічна вартість активів зросла на 4,35%, але цей ріст переважно пов'язаний зі збільшенням вартості необоротних активів на 28,29%, тоді як середньорічна вартість оборотних активів зменшилась на 6,86%. Це може свідчити про зміни в структурі активів підприємства.

3. Аналіз показав, що в структурі формування пасивів підприємства власний капітал займає велику частку. Так у 2023 році питома вага власного капіталу становила 76,12 %, що на 1,76 пунктів структури менше, ніж у 2021 році. Довгострокові та поточні зобов'язання становлять 23,88 % в структурі пасивів підприємства ТОВ «Акріс-Логістик». В динаміці відбулося збільшення за такими статтями формування власного капіталу, як додатковий капітал на 16912 тис.грн., або на 11,99 %. Водночас, відбулося скорочення нерозподіленого прибутку підприємства на 15958 тис.грн., або на 95,51 %,

капіталу у дооцінках на 352 тис.грн., або на 1,22 %. В динаміці вартість зареєстрованого капіталу підприємства залишається незмінною в обсязі 4205 тис.грн.

4. Встановлено, що власний оборотний капітал (чистий робочий капітал) ТОВ «Акріс-Логістик» у 2023 році склав 74069 тис. грн., що на 48646 тис. грн., або на 39,64 % менше, ніж у 2021 році. Виявлено, що є проблеми з раціональністю формування та використання власного капіталу, що відображається у скороченні його оборотності та ефективності використання. На рівні підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» висока рентабельність власного капіталу сприяє його стабільному зростанню.

5. Обґрунтовано, що основний акцент припадає на завданні визначення оптимальної структури власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик», що означає встановлення оптимального співвідношення його компонентів. Важливо зазначити, що оптимальна структура капіталу є ключовою умовою для сталого розвитку підприємства. Рішення щодо вибору структури капіталу повинні бути зроблені в контексті фінансового плану, який враховує майбутні інвестиційні можливості, дивідендну політику та інші аспекти.

6. Аналіз засвідчив, що до 2025 року середньорічна вартість необоротних активів підприємства збільшиться і досягне 204784 тис.грн. Прогнозується, що середньорічна вартість оборотних активів зменшиться, досягаючи 94095 тис.грн. На основі цього вважаємо, що оптимальна вартість змінної частини оборотних активів ТОВ «Акріс-Логістик» у 2025 році становитиме 40833 тис.грн.

7. Доведено, що оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом визначається для кожного підприємства індивідуально, враховуючи його унікальні особливості. Під час розрахунку оптимального співвідношення власного та позикового капіталу важливо враховувати не лише вже існуючі методи оптимізації структури капіталу, але й показники резерву капіталу, рентабельності капіталу підприємства та його кредитоспроможності.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження системи управління власним капіталом підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що сума власного капіталу підприємства представляє собою абстрактну вартість майна, що не відображає ні поточну ринкову, ні іншу оцінку підприємства для його власників. Іншими словами, вона не відображає актуальну вартість прав власників підприємства. Фактори, що впливають на розмір власного капіталу, включають складові облікової політики підприємства. Ця політика визначає обрані принципи, методи та процедури для визнання та оцінки елементів і статей балансу, зокрема активів та зобов'язань.

2. Узагальнено, що управління формуванням та використанням власного капіталу - це комплексна система, яка включає в себе різноманітні елементи, завдання та принципи. Вона спрямована на регулювання процесу розробки та втілення управлінських рішень щодо обороту власного капіталу з врахуванням встановлених параметрів. Управління формуванням та використанням власного капіталу підприємства потребує постійного моніторингу змін у розмірі та структурі.

3. Обґрунтовано, що основні аспекти системи управління власним капіталом та можливі шляхи її вдосконалення в сучасних умовах економічних відносин. Для будь-якого підприємства важливо мати достатні фінансові ресурси, без яких неможливе подальше існування і розвиток. Ефективність діяльності підприємства значно визначається розвитком та оптимізацією системи управління власним капіталом.

4. Обґрунтовано, що процес оцінки ефективності управління власним капіталом на підприємстві представляє собою систематичний аналіз та оцінку всіх аспектів управління фінансовими ресурсами, які належать самому підприємству. Цей процес включає в себе оцінку використання власних коштів, їхню ефективність та доцільність розподілу в різні сфери діяльності підприємства. Він охоплює такі аспекти, як прибутковість власного капіталу,

рентабельність інвестицій, здатність до генерації прибутку та стійкість фінансового стану підприємства. Крім того, оцінка ефективності включає аналіз відповідності стратегії управління капіталом поставленим цілям та задачам підприємства.

5. Визначено, що транспортно-логістична компанія ТОВ «Акріс-Логістик» займає провідне місце у сфері транспортної логістики на території Житомирщини. Компанія спеціалізується на наданні диференційованих транспортно-логістичних послуг, включаючи вантажні перевезення, складське управління, митні операції та інші логістичні рішення. Місія ТОВ «Акріс-Логістик» полягає у забезпеченні найвищого рівня сервісу у сфері транспортно-логістичних послуг для своїх клієнтів. Це досягається завдяки спільним зусиллям команди, застосуванню передових технологій та ефективному управлінню сучасним складським комплексом.

6. Встановлено, що основні показники, такі як чистий дохід, валовий прибуток та чистий прибуток, зазнали суттєвого зменшення протягом цього періоду. Наприклад, чистий дохід зменшився на 19,83%, валовий прибуток на 32,63%, а чистий прибуток - на 53,87%. Середньорічна вартість активів зросла на 4,35%, але цей ріст переважно пов'язаний зі збільшенням вартості необоротних активів на 28,29%, тоді як середньорічна вартість оборотних активів зменшилась на 6,86%. Це може свідчити про зміни в структурі активів підприємства.

7. Аналіз показав, що в структурі формування пасивів підприємства власний капітал займає велику частку. Так у 2023 році питома вага власного капіталу становила 76,12 %, що на 1,76 пунктів структури менше, ніж у 2021 році. Довгострокові та поточні зобов'язання становлять 23,88 % в структурі пасивів підприємства ТОВ «Акріс-Логістик». В динаміці відбулося збільшення за такими статтями формування власного капіталу, як додатковий капітал на 16912 тис.грн., або на 11,99 %. Водночас, відбулося скорочення нерозподіленого прибутку підприємства на 15958 тис.грн., або на 95,51 %, капіталу у дооцінках на 352 тис.грн., або на 1,22 %. В динаміці вартість

zareєстрованого капіталу підприємства залишається незмінною в обсязі 4205 тис.грн.

8. Встановлено, що власний оборотний капітал (чистий робочий капітал) ТОВ «Акріс-Логістик» у 2023 році склав 74069 тис. грн., що на 48646 тис. грн., або на 39,64 % менше, ніж у 2021 році. Виявлено, що є проблеми з раціональністю формування та використання власного капіталу, що відображається у скороченні його оборотності та ефективності використання. На рівні підприємства ТОВ «Акріс-Логістик» висока рентабельність власного капіталу сприяє його стабільному зростанню.

9. Обґрунтовано, що основний акцент припадає на завданні визначення оптимальної структури власного капіталу ТОВ «Акріс-Логістик», що означає встановлення оптимального співвідношення його компонентів. Важливо зазначити, що оптимальна структура капіталу є ключовою умовою для сталого розвитку підприємства. Рішення щодо вибору структури капіталу повинні бути зроблені в контексті фінансового плану, який враховує майбутні інвестиційні можливості, дивідендну політику та інші аспекти.

10. Аналіз засвідчив, що до 2025 року середньорічна вартість необоротних активів підприємства збільшиться і досягне 204784 тис.грн. Прогнозується, що середньорічна вартість оборотних активів зменшиться, досягаючи 94095 тис.грн. На основі цього вважаємо, що оптимальна вартість змінної частини оборотних активів ТОВ «Акріс-Логістик» у 2025 році становитиме 40833 тис.грн.

11. Доведено, що оптимальне співвідношення між власним і позиковим капіталом визначається для кожного підприємства індивідуально, враховуючи його унікальні особливості. Під час розрахунку оптимального співвідношення власного та позикового капіталу важливо враховувати не лише вже існуючі методи оптимізації структури капіталу, але й показники резерву капіталу, рентабельності капіталу підприємства та його кредитоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багацька К. В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник, НУХТ, 2014. 319 с.
2. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах. Журнал МНУ ім. В.О. Сухомлинського. 2015. Вип. 4. <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/200.pdf>.
3. Бикова Г. Додатковий капітал підприємства. Дебет-Кредит. URL: <https://online.dtkit.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9617-2014.epub/navPoint-13>.
4. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Ніка-Центр, 2006. 653 с.
5. Бобяк А.П. Власний капітал підприємства, як економічна категорія та його облік. URL: pbo.ztu.edu.ua/article/download/43193/39979.10.
6. Боднарчук А.В. Удосконалення комплексного економічного аналізу власного капіталу. Бізнесінформ. 2023. № 3. URL: http://www.businessinform.net/pdf/2023/3_0/282_285.pdf.
7. Бойко О.О., Фінансове планування діяльності сучасного підприємства. Економіка і суспільство. 2016. Випуск 2. С.78-85.
8. Бондаренко Т. В. Особливості створення вартості власного капіталу в процесі його кругообігу. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe/eui_2013_2_12.pdf.
9. Гетьман О.О. Економічна діагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 307 с.
10. Гончаренко А.М. Економічний зміст та етапи управління власним капіталом у машинобудуванні та сфері послуг. Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. 2018. № 2(2). С. 102–112.
11. Горбатенко А.А. Особливості формування власних фінансових ресурсів

підприємств в Україні. Економічний вісник Переяслав – Хмельницького ДПУ імені Григорія Сковороди. 2020. Випуск № 15/1. С. 195–201.

12. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 463 с.

13. Городня Т. А. Економічна та фінансова діагностика: навч. посібник. Львів: 2017. 282 с.

14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV, зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-4#Text>

15. Грінченко В. Концептуальні засади оптимізації структури капіталу українських підприємств. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. № 8. С. 97–100.

16. Дема Д. І. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Житомир, 2014. 176 с.

17. Деякі питання дерегуляції господарської діяльності: постанова Кабінету міністрів України від 27.03.2019 р. № 367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367#Text>

18. Економічний аналіз: підручник / Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. 3-тє вид., перероб. і доп. Затверджено МОН. К.: ИНФРА, 2013. 487 с.

19. Єпіфанова І. Ю. Сучасні підходи до аналізу ефективності управління власним капіталом підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. Том 19. № 2. С. 71-76.

20. Загора Т.О. Економічна діагностика: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 400 с.

21. Задніпровський О. Г. Дуальна природа капіталу і принцип додатковості: загальноекономічний та обліковий аспекти. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92711/19->

Zadniprovskyi.pdf?sequence=1.

22. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

23. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

24. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статутного капіталу» від 22.12.2010 р. № 2850-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-6#Text>

25. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-4#Text>

26. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-8#Text>

27. Зімін О.М. Економіка підприємства: Підручник. Київ: КНЕУ, 2023. 528 с.

28. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/291#Text>

29. Катан Л.І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування. Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. 2014. № 6. С. 38–44.

30. Кірсанова Т.О. Система управління власним капіталом підприємства. Вісник СумДУ. Серія економіка. 2020. № 1. С. 58–63.

31. Ковальов В. В. Курс фінансового менеджмента: підручник для вузів. 2016. 480 с.

32. Кошельок Г. В., Терещенко О. М. Оптимізація співвідношення власного та позикового капіталу підприємства. Науковий вісник ХДУ. Серія

“Економічні науки”. 2016. Вип. 21. С. 116–121.

33. Крайник О. П. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник; Мін-во освіти України, Держ. ун-т “Львівська політехніка”. К. : Дакор, 2013. 260 с.

34. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підручник. Київ, 2017. 392 с.

35. Кудіна І.О., Старченко О.С. Власний капітал підприємства як економічна категорія та його облік. Приазовський економічний вісник. 2017. Випуск 5(05). С. 346-351.

36. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: у схемах і таблицях : навч. посіб.; Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. Дніпропетровськ, 2011. 180 с.

37. Кучер В.А. Визначення структури показників ефективності капіталу підприємства як основа прийняття стратегічних рішень. Економіка промисловості. 2015. № 1. С. 71-77.

38. Кучменко В. О. Економічна сутність поняття капіталу підприємства та його структури. Економічний вісник університету. 2017. Вип. 33/1. С. 232–237.

39. Лист Міністерства фінансів України від 21.12. 2005 р. № 31-34000-10-5/27793 «Про облікову політику». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5-27793#Text>

40. Лист МФУ від 29.07.03 № 04230-04108 «Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/04230#Text>

41. Ліпич Л.Г. Капітал в системі управління підприємством. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2019. № 647. С. 114–119.

42. Любар О.О. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку власного капіталу. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7835>

43. Манів З.О. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.:Знання, 2021. 580 с.

44. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/356#Text>

45. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/433#Text>

46. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/mizhnarodni-standarti-bukhgalterskogo-obliku-ta-finansovoji-zvitnosti?app_id=24

47. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Київ. торг.-екон. ун-т, 2015. 412 с.

48. Надбережна Т.А. Вплив структуризації власного капіталу на організацію бухгалтерського обліку. Економічні науки. 2020. № 15(1). URL: http://www.nbuv.gov.ua/ujrn/soc_gum/Evu/2020_15_1/Nadber.pdf.

49. Назарова І. Сутність та структуризація власного капіталу для потреб обліку. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. №3. С. 112-119.

50. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24

51. Офіційний сайт компанії ТОВ «Акріс-Логістик». URL: <https://akris-logistics.ua/>

52. Павловський О. Оптимізація структури капіталу шляхом управління величиною ефекту фінансового левериджу. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/16645/1.pdf>.

53. Плаксюк О. О. Система показників оцінки капіталу й ефективності його використання. 2015. 215 с.

54. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/291#Text>

55. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-6#Text>

56. Пожидаєва Т. А. Аналіз фінансової звітності: навчальний посібник.

2015. 320 с.

57. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/88#Text>

58. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/879#Text>

59. Пономарьов Д. Е. Капітал підприємства: сутність та аналіз формування і використання. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 5. С. 53–58.

60. Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства: рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.06.2018 р. № 385. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385#Text>

61. Рубаха М. В., Овчар О. А. Теоретичні аспекти політики управління власним капіталом підприємства. Вісник ОНУ ім. Мечникова. 2015. Т. 20. Вип. 3. С. 142–145.

62. Савельєва Т. М. Напрямки удосконалення управління капіталом підприємства. Економіка будівництва і міського господарства. 2014. Т. 10. № 3. С. 191–196.

63. Саморай А. О. Власний капітал: законодавчі зміни в обліку та порядок його формування. URL: http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2014/Economics/7_159622.doc.htm.

64. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ, 2016. 384 с.

65. Сміт А. Дослідження про природу і причини багатства народів. пер. з англ. / О. Васильєв, М. Межевікіна, А. Малівський. Київ: Наш формат, 2018. 736 с.

66. Спільник І. Аналітичне забезпечення управління власним капіталом. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/15308/1/spilnyk.PDF>.

67. Стащук О. Проблеми формування та оцінки резервного капіталу

підприємств. Наукові записки. Серія «Економіка» : збірник наукових праць. Острог : Острозька академія, 2021. Вип. 18. С. 243–248.

68. Ткачик Л. П. Методи оптимізації структури позикового капіталу підприємства. Молодий вчений. 2015. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/12/81.pdf>.

69. Управління ресурсами підприємства: навч. посібник / Під ред. к.е.н. Ю.М. Воробйова і д.е.н. Б.І. Холода. К.: Центр навч. літератури, 2017. 288 с.

70. Харчук С. А. Сучасні проблеми управління капіталом підприємства та шляхи їх вирішення. Економіка та держава. 2015. № 6. С. 110–113.

71. Хорт Ю. Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерних товариств. Господарське право. 2022. №23. С. 78–80.

72. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-4#Text>

73. Чалий І. Г. Обґрунтування змісту процесу формування капіталу акціонерних товариств: вартісно-орієнтований підхід. Науково-технічний збірник. 2021. №102. С. 45-53.

74. Чемчикаленко Р. А., Коваль Е. В. Особливості формування оптимальної структури капіталу підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки: електрон. наук. фахове вид. 2018. № 22. С. 855– 859.

75. Шара Є.Ю. Фінансовий облік II : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2022. 408 с.

76. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2013. 337 с.

77. Юшко С. В. Критичний аналіз економічної сутності поняття «капітал підприємства». Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021. № 36. С. 234–238.

78. Янчева Л.М., Кащенко Н.Б., Чміль Г.Л. Обліково-аналітичне забезпечення управління капіталом підприємств торгівлі: теорія та практика : монографія. Харків: ХДУХТ, 2016. 537 с.

ДОДАТКИ

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»			31.12.2021
Територія Житомирська область		за ЄДРПОУ	36330737
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.39
Адреса, телефон 12430, територіальна громада Станишівська, інше			
Комплекс будівель і споруд №11, будинок 1			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2021 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000		
первісна вартість	1001	359	359
накопичена амортизація	1002	359	359
Незавершені капітальні інвестиції	1005	583	537
Основні засоби:	1010	77617	74258
первісна вартість	1011	273019	276184
знос	1012	195402	201926
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	78200	74795
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	44361	54707
Виробничі запаси	1101	38515	47713
Незавершене виробництво	1102	1941	1024
Готова продукція	1103	3322	5396
Товари	1104	583	574
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	67283	65760
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130		
з бюджетом	1135	18506	17263
у тому числі з податку на прибуток	1136	1432	233
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	22363	30911
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1858	2186
Готівка	1166	64	229
Рахунки в банках	1167	1411	1545
Витрати майбутніх періодів	1170	564	567
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	106	74
Усього за розділом II	1195	155041	171468
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	233241	246263

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4205	4205
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405	42359	28794
Додатковий капітал	1410	109782	141040
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	1051	1051
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	18918	16708
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	176315	191798
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	6994	5712
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	6994	5712
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	21602	25068
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	19344	14376
розрахунки з бюджетом	1620	6301	6437
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	374	535
розрахунки з оплати праці	1630	725	1107
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1586	1230
Усього за розділом III	1695	49932	48753
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	233241	246263

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»			31.12.2022
Територія Житомирська область		за ЄДРПОУ	36330737
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.39
Адреса, телефон 12430, територіальна громада Станишівська, інше Комплекс будівель і споруд №11, будинок 1			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2022 року	Форма №1	Код за ДКУД	1801001
</			

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4205	4205
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405	28794	28641
Додатковий капітал	1410	141040	157748
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	1051	1051
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16708	205
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	191798	191850
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	5712	5892
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	5712	5892
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	25068	27074
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	14376	20828
розрахунки з бюджетом	1620	6437	1293
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	535	279
розрахунки з оплати праці	1630	1107	1090
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1230	1298
Усього за розділом III	1695	48753	51862
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	246263	249604

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»			31.12.2023
Територія Житомирська область		за ЄДРПОУ	36330737
Організаційно-правова форма господарювання ТОВ		за КОАТУУ	8036100000
Вид економічної діяльності Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами		за КОПФГ	230
Середня кількість працівників		за КВЕД	46.39
Адреса, телефон 12430, територіальна громада Станишівська, інше Комплекс будівель і споруд №11, будинок 1			
Баланс (Звіт про фінансовий стан)			
на 31 грудня 2023 року		Форма №1	Код за ДКУД
			1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи :	1000		
первісна вартість	1001	359	359
накопичена амортизація	1002	359	359
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1017	1019
Основні засоби:	1010	71502	65742
первісна вартість	1011	278772	278428
знос	1012	207270	212686
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
знос	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	72519	123761
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	89519	83246
Виробничі запаси	1101	80917	73571
Незавершене виробництво	1102	1135	2711
Готова продукція	1103	6562	5949
Товари	1104	703	835
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	56811	17733
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за видами авансів	1130		
з бюджетом	1135	18054	16303
у тому числі з податку на прибуток	1136	494	120
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10157	5643
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2130	3196
Готівка	1166	92	74
Рахунки в банках	1167	1733	2900
Витрати майбутніх періодів	1170	564	564
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних витрат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	52	336
Усього за розділом II	1195	177085	127021
III. Необоротні активи отримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
БАЛАНС	1300	249604	250782

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	4205	4205
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал в дооцінках	1405	28641	28442
Додатковий капітал	1410	157748	157952
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415	1051	1051
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	205	750
Неоплачений капітал	1425		
Вилучиний капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495	191850	190900
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510	5892	6930
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви	1530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язання	1531		
резерв збитків або резерв належних витрат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595	5892	6930
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605	27074	12541
Поточна заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	20828	36665
розрахунки з бюджетом	1620	1293	1851
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунки зі страхування	1625	279	174
розрахунки з оплати праці	1630	1090	670
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		
Поточна кредиторська заборгованість за із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690	1298	1051
Усього за розділом III	1695	51862	52952
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
БАЛАНС	1900	249604	250782

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»		за ЄДРПОУ	31.12.2021
			36330737
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2021 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	265898	276748
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	215169	228875
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	50729	47873
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	6321	5612
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	5701	5984
Витрати на збут	2150	8717	9093
Інші операційні витрати	2180	20702	12747
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21930	25661
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	7	16
Інші доходи	2240	48	50
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	1553	1254
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	8	3
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	20424	24470
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	4941	5887
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	15483	18585
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	15483	18583
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	188594	204657
Витрати на оплату праці	2505	14648	14950
Відрахування на соціальні заходи	2510	5218	5549
Амортизація	2515	6851	6735
Інші операційні витрати	2520	38370	26345
Разом	2550	253681	258236
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»		31.12.2022	
		за ЄДРПОУ	36330737
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2022 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	197849	265898
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	168239	215169
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	29610	50729
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	5041	6321
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	6166	5701
Витрати на збут	2150	4830	8717
Інші операційні витрати	2180	13457	20702
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	10198	21930
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4	7
Інші доходи	2240	6	48
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	1488	1553
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	5	8
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	8715	20424
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	2156	4941
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	6559	15483
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	6559	15483
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	131569	188594
Витрати на оплату праці	2505	12683	14648
Відрахування на соціальні заходи	2510	2215	5218
Амортизація	2515	4893	6851
Інші операційні витрати	2520	17211	38370
Разом	2550	168571	253681
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство ТОВ «Акріс-Логістик»			31.12.2023
		за ЄДРПОУ	36330737
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)			
за 2023 рік			
	Форма №2	Код за ДКУД	1801003
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	213167	197849
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестрахування	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	178991	168239
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	34176	29610
збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	6912	5041
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	7543	6166
Витрати на збут	2150	5598	4830
Інші операційні витрати	2180	15221	13457
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визначення біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12726	10198
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	6	4
Інші доходи	2240	8	6
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	1612	1488
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	6	5
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	11122	8715
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3980	2156
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7142	6559
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7142	6559
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	2500	139471	131569
Витрати на оплату праці	2505	14164	12683
Відрахування на соціальні заходи	2510	3237	2215
Амортизація	2515	7225	4893
Інші операційні витрати	2520	17928	17211
Разом	2550	182025	168571
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		